

ขั้นที่ 1 : 'พลังงานหมุนเวียนของไทย' เติบโตอย่างไรทิศทาง เพราะกฎหมาย-นโยบายรัฐ?

หัวข้อ : สิ่งแวดล้อม

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 29 กรกฎาคม 2565 เวลา 08.08 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

หน้าแรก ติดต่อเรา เกี่ยวกับเรา ศูนย์ข่าวภาคใต้ ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISRANEWS

'พลังงานหมุนเวียนของไทย' เติบโตอย่างไรทิศทาง เพราะกฎหมาย-นโยบายรัฐ?

🕒 วันศุกร์ ที่ 29 กรกฎาคม 2565 เวลา 08:08 น. 📍 isranews **HITS** 645 views

[f Share](#) [Tweet](#) [Share](#) [...](#)

“...ภาพรวมการเติบโตด้านพลังงานหมุนเวียนในไทย ถือว่าดีพอสมควร แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ตัวเลขที่เกินเป้าหมายที่จะต้องเป็นมันยังห่างกันอีกมาก เพราะฉะนั้นจะต้องมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน...”

ในปัจจุบัน โลกกำลังเผชิญวิกฤติปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมที่ไม่สามารถควบคุมได้ เช่น ปัญหามลพิษ น้ำท่วม ภัยแล้ง ฝนกรด อุณหภูมิโลกผันผวน ซึ่งเป็นปัญหาสะสมมาอย่างยาวนาน และมีท่าทีว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นเรื่อยๆ ในทุกๆ ปี และเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวกว่าที่คิด เพราะบางทีเป็นเราเองเสียอีกที่เผลอเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างวิกฤตนี้ให้เกิดขึ้น อาจจะเป็นด้วยความไม่ใส่ใจหรือความไม่รู้ แต่ทั้งหมดนั้นก็ทำให้สิ่งแวดล้อมบนโลกของเราเปลี่ยนแปลงไปในทางที่แยกลง

เมื่อเร็วๆ นี้ มีผู้ชุมนุมออกมาเรียกร้องให้รัฐบาลอังกฤษยุติโครงการ 'เชื้อเพลิงฟอสซิล' แห่งใหม่ จนกลายเป็นกระแสรณรงค์ในโซเชียลมีเดีย เกิด #LetTheEarthBreath ทำให้ประเด็น 'ภาวะโลกร้อน' และปัญหาสิ่งแวดล้อมถูกหยิบยกขึ้นมาพูดถึงอย่างกว้างขวางอีกครั้ง

แม้ว่านานาประเทศทั่วโลก ต่างให้ความสำคัญกับปัญหาสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ไม่ว่าจะเป็นการให้คำมั่น พร้อมทั้งกำหนดเป้าหมายลดการปล่อยคาร์บอน ซึ่งเป็นหนึ่งในสาเหตุที่ทำให้โลกร้อน โดยมุ่งเน้นและให้ความสำคัญในการลดการใช้พลังงานจากเชื้อเพลิงฟอสซิล หรือถ่านหิน ซึ่งเป็นทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด และคาดว่าจะในไม่ช้า เปลี่ยนไปเป็นพลังงานทดแทน หรือ พลังงานสะอาด

พลังงานทดแทน หมายถึง พลังงานที่นำมาใช้แทนน้ำมันเชื้อเพลิง สามารถแบ่งตามแหล่งที่ได้มาเป็น 2 ประเภท คือ

- พลังงานทดแทนจากแหล่งที่ใช้แล้วหมดไป อาจเรียกว่า พลังงานสิ้นเปลือง ได้แก่ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ นิวเคลียร์ หินน้ำมัน และทราย น้ำมัน เป็นต้น
- พลังงานทดแทนอีกประเภทหนึ่งเป็นแหล่งพลังงานที่ใช้แล้ว สามารถหมุนเวียนมาใช้ได้อีก เรียกว่า พลังงานหมุนเวียน ได้แก่ แสงอาทิตย์ ลม ชีวมวล น้ำ และไฮโดรเจน เป็นต้น เป็นพลังงานที่สะอาด ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

นายวิจารย์ สิมาลายา ผู้อำนวยการสถาบันสิ่งแวดล้อมไทย กล่าวว่า ประเทศไทย ได้กำหนดแนวนโยบายภาคพลังงานของประเทศ โดยมีเป้าหมายสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถมุ่งสู่พลังงานสะอาด และลดการปลดปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ หรือมุ่งสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) ภายใน ค.ศ. 2065-2070

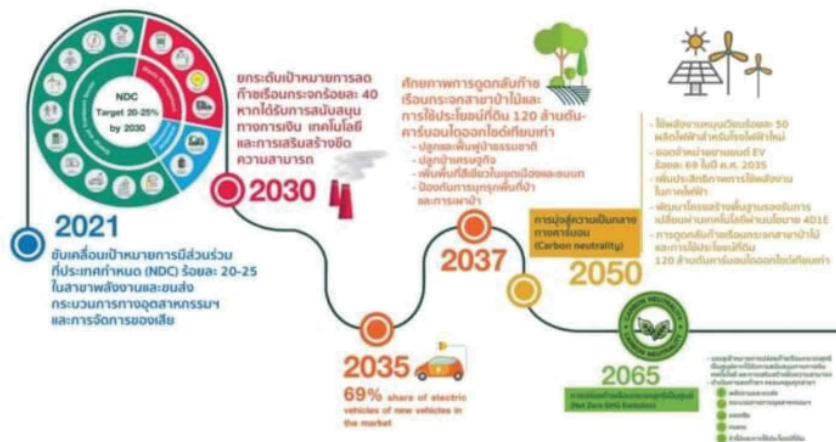
โดยรัฐบาลมีแผนที่จะปรับในเรื่องแหล่งพลังงานของประเทศที่ไม่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมในอนาคต เพื่อให้ประเทศและประชาชนได้รับประโยชน์ รวมทั้งเอกชนที่ร่วมมือกับรัฐบาลก็ต้องได้ผลประโยชน์อย่างเป็นธรรม

นอกจากนี้ เรื่องยานยนต์พลังงานไฟฟ้า จะดำเนินการให้ครบวงจร ทั้งเรื่องรถและสถานีบริการชาร์จแบตเตอรี่ เพื่อจูงใจให้คนมาใช้รถยนต์พลังงานไฟฟ้าให้มากขึ้น ทั้งนี้ ต้องมีการสร้างความเข้าใจกับประชาชนให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงพลังงานของโลกที่ต้องเตรียมการให้พร้อม

นายวิจารย์ กล่าวถึงนโยบายของแผนพลังงานชาติ (Policy Direction) ว่า เพื่อขับเคลื่อนให้ภาคพลังงานสามารถบรรลุเป้าหมายการมุ่งสู่เศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ โดยการส่งเสริมการลงทุนพลังงานสีเขียวในภาคพลังงาน ประกอบด้วย

- การเพิ่มสัดส่วนการผลิตไฟฟ้าใหม่โดยมีสัดส่วนพลังงานหมุนเวียนไม่น้อยกว่า 50 %
- การปรับเปลี่ยนการใช้พลังงานภาคขนส่งเป็นพลังงานไฟฟ้าสีเขียว ด้วยเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle: EV) เพื่อลดการปลดปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ ช่วยแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศจากภาวะฝุ่นละออง PM2.5
- การปรับเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานมากกว่า 30 % โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารจัดการพลังงานสมัยใหม่
- การปรับโครงสร้างกิจการพลังงานรองรับแนวโน้มการเปลี่ยนผ่านพลังงาน (Energy Transition)

"เป้าหมายลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์สุทธิเป็นศูนย์ในช่วง ค.ศ. 2065-2070 ของไทยนั้น จะขึ้นอยู่กับปัจจัยการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีและการสนับสนุนทางการเงิน" นายวิจารย์ กล่าว

ทางด้าน นายเดชรัตน์ สุขกำเนิด ผู้อำนวยการศูนย์นโยบายเพื่ออนาคต กล่าวกับ สำนักข่าวอิศรา (www.isranews.org) ว่า พลังงานทดแทนมีหลายประเภท ขึ้นอยู่กับว่าจะแบ่งประเภทพลังงานอย่างไร โดยหลักๆ สามารถแบ่งจากพลังงานปลายทางได้ 3 ประเภท คือ ไฟฟ้า เชื้อเพลิง และความร้อน โดยต้นกำหนดพลังงานได้จากหลากหลายแหล่งไม่ว่าจะเป็นจากแสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล และชีวภาพ

"ในอดีตจวบจนถึงปัจจุบัน พลังงานทดแทน คือ พลังงานชีวมวล เป็นเชื้อเพลิงที่ได้จากสิ่งมีชีวิต เช่น ไม้ฟืน แกลบ กากอ้อย เศษไม้ เศษหญ้า เศษเหลือทิ้งจากการเกษตร เหล่านี้ใช้เผาให้ความร้อนได้ เป็นเชื้อเพลิงชีวภาพแบบของแข็ง และความร้อนที่ได้ไปปั่นไฟ ซึ่งประเทศไทยได้ลงทุนกับพลังงานชนิดนี้ไปมากพอสมควรแล้ว" นายเดชรัตน์ กล่าว

อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาว่า พลังงานชีวมวล ทำได้เฉพาะบางพื้นที่ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีการทำเกษตรกรรม แต่สำหรับในเมือง พื้นที่ที่มีความต้องการใช้ไฟฟ้ามานั้น ไม่สามารถทำได้

นายเดชรัตน์ กล่าวว่า ในอนาคต โซลาร์เซลล์ (Solar Cell) หรือพลังงานจากแสงอาทิตย์ จะเป็นพลังงานทดแทนหลัก เพราะใช้ได้ทั่วไปและทุกพื้นที่ อีกทั้งเป็นพลังงานสะอาดไม่ทำปฏิกิริยาใดๆ อันจะทำให้สิ่งแวดล้อมเป็นพิษและไม่มีวันสิ้นสุด

ส่วนลม เป็นแหล่งพลังงานสะอาดอีกหนึ่งชนิดที่หลายประเทศมุ่งพัฒนาให้เกิดประโยชน์มากขึ้น เนื่องจากลมมีศักยภาพในการผลิตเป็นกระแสไฟฟ้าได้เป็นอย่างดี อีกทั้งไม่มีปฏิกิริยาใดๆ ที่เป็นพิษ และไม่วันสิ้นสุด เช่นเดียวกับพลังงานจากแสงอาทิตย์

แต่ทั้งนี้ ด้วยข้อจำกัดของสภาพภูมิประเทศของแต่ละแห่ง ส่งผลให้พลังงานจากลม ไม่สามารถใช้ได้ทุกพื้นที่ เช่น ลมที่ประเทศทางยุโรป มีความแรงและมาอย่างสม่ำเสมอ ในขณะที่ ลมในประเทศไทย อาจจะรู้สึกว่ามี ความแรง แต่แรงเป็นแค่บางช่วง เช่น ช่วงมรสุมเท่านั้น จึงเป็นข้อจำกัดทางพื้นที่ตามลักษณะภูมิประเทศ ไม่เหมือนแสงอาทิตย์ ที่ทำได้ทุกที่

ฉะนั้น การใช้พลังงานจากลมในไทย จึงกระจุกตัวอยู่บางพื้นที่ เช่น ชัยภูมิ โคราช หรือตามชายทะเล ซึ่งส่วนทางกับตามต้องการใช้พลังงานในพื้นที่ ทำให้อาจต้องส่งต่อไปยังพื้นที่อื่น แต่ในขณะที่พลังงานจากแสงอาทิตย์ จุดที่ผลิตกับจุดที่ใช้อยู่จุดเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันมากกว่า

"พลังงานลม มีอีกข้อจำกัด คือคาดการณ์ได้ยากกว่าแสงอาทิตย์ เรายังไม่มีแดดจะไม่ผลิตพลังงาน เรายังคาดการณ์ได้บ้างเวลาเรามีแดด ความต้องการใช้ไฟฟ้าจะมากขึ้น เมื่อพูดตามหลักเศรษฐศาสตร์ อุปสงค์ (Demand) กับอุปทาน (Supply) ภาครัฐ ส่วนพลังงานลมนั้น ไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าจะมาเมื่อไหร่ และจะหยุดเมื่อไหร่ จึงเป็นข้อด้อยในด้านการบริหารจัดการเมื่อเปรียบเทียบกับพลังงานแสงอาทิตย์" นายเดชรัตน์ กล่าว

นายเดชรัตน์ กล่าวถึงสถานการณ์พลังงานทดแทนในปัจจุบันว่า ขณะนี้ ข้อตกลงการค้าเสรีอาเซียนกระจุก มีความเข้มงวดจริงจึงมากขึ้น หลายประเทศมีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน ส่งผลให้เป็นกระแสในการลงทุนพลังงานหมุนเวียนเติบโตขึ้นอย่างมากในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้

ส่วนมุมของการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ ภาพรวมช่วงที่ผ่าน พลังงานหมุนเวียนในต่างประเทศเติบโตได้ดีมาก เนื่องจากได้รับการตอบรับที่ดี ข้อดีคือการเติบโตของพลังงานหมุนเวียนสูงถึงกว่า 20% ขณะที่ด้านเชื้อเพลิงฟอสซิล ดัดลบประมาณ 5%

"ภาพรวมการเติบโตด้านพลังงานหมุนเวียนในไทย ถือว่าดีพอสมควร สถานการณ์การพัฒนาพลังงานหมุนเวียนเติบโตถึง 8% แต่ปัญหาที่เกิดขึ้น คือ ตัวเลขกับเป้าหมายที่จะต้องเป็นมันยังห่างกันอีกมาก เพราะฉะนั้นจะต้องมีแผนการดำเนินการที่ชัดเจน" นายเดชรัตน์ กล่าว

สถานการณ์การพัฒนา พลังงานหมุนเวียนล่าสุด

การใช้พลังงานทดแทน	ปริมาณ (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ)				อัตราเปลี่ยนแปลง (ร้อยละ)
	2559	2560	2561	2562	
1. ไฟฟ้า (แสงอาทิตย์ ลม น้ำ ชีวมวล ชยะ: ก๊าซชีวภาพ และพลังงานความร้อนใต้พิภพ)	2,122	2,473	2,960	3,239	9.4
2. ความร้อน (แสงอาทิตย์ ชีวมวล ชยะ: และก๊าซชีวภาพ)	7,182	7,322	7,919	8,525	7.7
3. เชื้อเพลิงชีวภาพ					
- เอทานอล	684 ^{2/}	733	781	829	6.1
- ไบโอดีเซล	1,063	1,203	1,336	1,543	15.5
รวม	11,051	11,731	12,996	14,136	8.8

นายเดชรัตน์ กล่าวยกตัวอย่างการใช้พลังงานทดแทนในประเทศไทย ว่า สำหรับประเทศไทย เราสามารถติดตั้งโซลาร์เซลล์ หรือใช้พลังงานแสงอาทิตย์ได้ทีหลังคาบ้านของประชาชนทั่วไป ซึ่งจะสามารถช่วยประหยัดค่าไฟฟ้าได้ นอกจากนี้ ยังสามารถประหยัดน้ำมันได้อีก หากใช้รถยนต์ไฟฟ้า แต่การติดตั้งโซลาร์เซลล์ในปัจจุบัน พบอุปสรรค อย่างน้อยที่สุด 3 ข้อ ดังนี้

1. ขั้นตอนการขออนุญาต สำหรับการเชื่อมต่อกับระบบสายส่ง ใช้เวลาดำเนินการนาน และมีค่าใช้จ่ายสูงพอสมควร
2. ราคาในการรับซื้อไฟฟ้าที่ผลิตได้จากโซลาร์เซลล์นั้น ค่อนข้างต่ำ

ในกรณีที่บางช่วงไม่อยู่บ้าน ไฟฟ้าที่ผลิตได้ไม่ถูกใช้ ก็จะถูกขายให้กับภาครัฐ ส่วนในเวลากลางคืน เมื่อไม่มีแสงอาทิตย์ที่จะผลิตไฟฟ้า ก็จะต้องซื้อใช้จากภาครัฐ โดยอัตราค่าซื้ออยู่ที่ หน่วยละ 4 บาท แต่ราคาขายอยู่ที่หน่วยละ 2.2 บาท ดังนั้น แม้ว่าจะผลิตมากกว่าที่ซื้อจากรัฐ ก็จะต้องจ่ายเงินให้รัฐอยู่ดี เพราะหน่วยที่ขายมีราคาต่ำกว่าหน่วยที่ซื้อใช้

3. ไม่มีระบบการเงิน หรือสินเชื่อสำหรับการติดตั้งโซลาร์เซลล์

ต้นทุนการติดตั้งโซลาร์เซลล์ สำหรับบ้านขนาดเล็กอยู่ที่ประมาณ 6 หมื่นบาทต่อหลัง ซึ่งถือว่าเป็นจำนวนเงินที่ค่อนข้างสูง แต่เมื่อเทียบกับผลประโยชน์นั้น ถือว่าคุ้มค่า เพราะการติดตั้งโซลาร์เซลล์ สามารถคืนทุนด้วยตัวเองโดยไม่ต้องทำอะไร เพราะไฟฟ้าที่ผลิตได้มีมูลค่าในการขายคืนให้กับรัฐอยู่แล้ว แต่ปัญหาคือไม่มีระบบสินเชื่อที่จะมากู้ยืมสำหรับติดตั้งโซลาร์เซลล์ได้ ไม่เหมือนกับการกู้ยืมบ้านหรือรถที่มีมูลค่ามากกว่า แต่มีระบบสินเชื่อในการกู้ยืม และผ่อนจ่าย

นายเดชรัตน์ กล่าวอีกว่า ปัจจุบัน นักลงทุนไทยจำนวนมาก ลงทุนธุรกิจด้านพลังงานทดแทนในต่างแดน ตัวอย่างเช่น เวียดนาม เดิมโดเร็วมากด้านพลังงาน จากที่ตามหลังไทยเมื่อ 2-3 ปีก่อน ตอนนี้พุ่งทยานแซงหน้าแล้ว เพราะนักลงทุนทั้งจากไทยและต่างชาติเข้าไปลงทุน

เป็นคำถามว่าแล้วทำไมไทยถึงตามหลัง เพราะกฎหมายและการขออนุญาตมีข้อจำกัดค่อนข้างเยอะ ทำให้นักลงทุนไม่สามารถลงทุนในไทยได้บวกกับตลาด เช่น เราจะให้บ้านเรือนติดตั้งโซลาร์เซลล์ โดยที่นักลงทุนเข้ามาลงทุน และมีบริษัทเข้าไปติดตั้ง เราจะต้องมีราคาที่สมเหตุสมผลราคาที่จูงใจ ซึ่งมีความเชื่อมโยงต่อกันเป็นลูกโซ่ รวมถึงระบบสินเชื่อ ถ้าเรามีช่องทางทางการเงิน ก็จะส่งเสริมการติดตั้งได้

ทั้งหมดนี้ คือนโยบายและสถานการณ์พลังงานทดแทนในประเทศไทย จะต้องติดตามต่อไปว่ารัฐจะมีทิศทางในเรื่องนี้อย่างไร

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/isranewsfanpage>

ขั้นที่ 2 : เปิดปมกฤษฎีกาตีความ! ป.ป.ท.สอบ ขรก.เกษียณไม่ทัน 2 ปี ต้องโยนเผือกרון ป.ป.ช.นับร้อยคดี

หัวข้อ : หลักธรรมาภิบาล การป้องกันและปราบปรามการทุจริตทั้งภาครัฐ - เอกชน

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 29 กรกฎาคม 2565 เวลา 11.35 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

หน้าแรก ติดต่อเรา เกี่ยวกับเรา ศูนย์ข่าวภาคใต้ ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISIRANEWS / รายงาน-สฎีป

เปิดปมกฤษฎีกาตีความ! ป.ป.ท.สอบ ขรก.เกษียณไม่ทัน 2 ปี ต้องโยนเผือกרון ป.ป.ช.นับร้อยคดี

🕒 วันศุกร์ ที่ 29 กรกฎาคม 2565 เวลา 11:35 น. 🔍 isranews **HITS** 1905 views

f Share 🐦 Tweet 🗨 Share ⋮

ตามหลักควรต้องยึดเอาตามอายุความว่าเหตุเกิดเมื่อไร 15-20 ปี ไม่ใช่ว่าพ้นผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งไปแล้วสองปี ก็หมดอำนาจการไต่สวนไปแล้ว ซึ่งที่ผ่านมาในประเด็นเรื่องสองปีนั้นมีการกำหนดกรอบเอาไว้เพราะว่าถ้าทำไม่แล้วเสร็จให้ไปดำเนินการตรวจสอบเพื่อดำเนินการทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่ามีผลการละเลยการทำหน้าที่หรือไม่อย่างไร แต่จะบอกมาให้อายุความมันขาดเลยแบบนี้ไม่น่าจะใช้

การสอบสวนคดีความผู้กระทำความผิดในกลุ่มข้าราชการเจ้าหน้าที่ที่พ้นตำแหน่งไปแล้ว ของ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (ป.ป.ท.) ในเรื่องของ "อำนาจ" ว่าสามารถทำได้หรือไม่ และในบรรดาคดีความต่างๆ ที่อยู่ในความรับผิดชอบของ ป.ป.ท.จำนวนมาก ผู้ถูกกล่าวหาหรือคน หาก ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำเป็นต้องส่งเรื่องให้สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) รับไม่ไปทำต่อ จะทำให้กระบวนการสอบสวนคดีของป.ป.ท. เกิดปัญหาครั้งใหญ่หรือไม่ เพราะปัจจุบัน ป.ป.ท.ก็มีภารกิจงานรับผิดชอบล้นมืออยู่แล้ว

กำลังเป็นประเด็นร้อนในเชิงข้อกฎหมาย ที่กำลังถูกจับตามองของ 2 หน่วยงาน ทั้งในส่วนขอ ป.ป.ท. และป.ป.ช.

เมื่อปรากฏข้อมูลไม่นานมานี้ ว่า สำนักงาน ป.ป.ท. ได้ตรวจสอบพบการทำงานที่ไม่โปร่งใสของเจ้าหน้าที่รัฐรายหนึ่ง แต่ติดปัญหาอยู่ตรงที่ว่า เจ้าหน้าที่รายนี้ ได้พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว แต่ยังพ้นจากตำแหน่งไม่เกิน 5 ปีก่อนที่จะถูกกล่าวหา ขณะที่เจ้าหน้าที่รายนี้ โต้แย้งว่า ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจในการสอบสวน จึงทำให้ ป.ป.ท. ต้องมีการส่งเรื่องไปถึงคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อให้ตีความกันว่า ป.ป.ท. จะสามารถดำเนินการพิจารณาคดีเพื่อจะส่งฟ้องต่อไปได้หรือไม่

@ ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหา ชี้ ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจ

เกี่ยวกับประเด็นนี้ ฝ่ายผู้ถูกกล่าวหาได้ใช้อำนาจทางกฎหมายระบุว่า มาตรา 26 แห่งพระราชบัญญัติ (พ.ร.บ.) มาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ นั้นมีไว้บทบัญญัติที่ให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการ ได้สวนข้อเท็จจริง เมื่อมาตรา 50 วรรคหนึ่งของ พ.ร.บ.ฯ กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริง กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐ เมื่อพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว โดยมีให้อำนาจคณะกรรมการ ป.ป.ท. ขยายระยะเวลาเพิ่มเติมในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จหรือกำหนดให้ดำเนินการอื่นใดตามกฎหมายต่อไปได้ ประกอบกับมาตราดังกล่าวยกเว้นให้ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ยังคงได้สวนข้อเท็จจริงเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วได้ จึงกระทบสิทธิของผู้นั้น

ซึ่งหากไม่มีกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดก็จะเกิดความเสียหาย และไม่เป็นธรรม ดังนั้น กรอบระยะเวลาดังกล่าวจึงมีไว้บทบัญญัติเร่งรัดเพื่อมิให้เกิดความล่าช้า แต่เป็นบทบัญญัติบังคับให้ต้องดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงให้แล้วเสร็จ การที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ ในกรณีที่ เป็นการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว จึงมีผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่อาจดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงและดำเนินการใด ๆ ตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ

@ ข้อโต้แย้งของ ป.ป.ท.

ขณะที่ฝ่าย ป.ป.ท. มีความเห็นในสี่ประเด็นที่สามารถจะดำเนินการพิจารณาความผิดของอดีตข้าราชการคนดังกล่าวต่อไปได้ โดย ป.ป.ท. ได้นำเอาทั้งสี่ประเด็นที่ว่านี้มาหารือกับคณะกรรมการกฤษฎีกา มีดังต่อไปนี้

(1) การที่มาตรา 50 วรรคหนึ่ง ให้อภัยคำว่า "แม่ภายหลัง" เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้น จะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว เป็นการให้อภัยคำที่มีสภาพบังคับว่า มาตราดังกล่าว ใช้นับตั้งแต่วันที่เจ้าหน้าที่ของรัฐพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐภายหลังถูกกล่าวหาว่า กระทำการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้ หรือใช้นับตั้งแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐทุกกรณี ไม่ว่าจะก่อนหรือภายหลัง ถูกกล่าวหาก็ตาม

(2) การที่มาตรา 50 วรรคหนึ่ง ให้อภัยคำว่า "แต่ต้อง" ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสองปีนับแต่วันที่ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวันที่มีการกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้น ในกรณีที่มีการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่งแล้วแต่กรณี นั้น เป็นการให้อภัยคำที่มีสภาพบังคับให้ต้องดำเนินการได้สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดให้แล้วเสร็จ ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ หากไม่แล้วเสร็จ คณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็ไม่อาจดำเนินการได้สวน ข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดต่อไปได้หรือไม่ หรือบทบัญญัติดังกล่าวเป็นเพียงมาตรการเร่งรัด ให้ทำการสอบสวนให้แล้วเสร็จเพื่อมิให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการ แม้การได้สวนข้อเท็จจริง และชี้มูลความผิดไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว คณะกรรมการ ป.ป.ท. ก็ยังคงมีอำนาจ ดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ ต่อไปได้ หรือไม่

(3) การดำเนินการไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาตามมาตรา 50 วรรคหนึ่ง จะมีผล ต่อการดำเนินการของผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้ง ถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 50 วรรคสอง หรือการดำเนินการในกรณีความผิดทางอาญาของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ตามมาตรา 45 หรือไม่

(4) "ผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่ง" ตามมาตรา 50 วรรคสอง หมายความว่า เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐภายหลังถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้พิจารณาตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น หรือไม่

@ คณะกรรมการกฤษฎีกาชี้ ป.ป.ท. ดำเนินการได้ แม้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นตำแหน่ง

ในที่สุดคณะกรรมการกฤษฎีกา มีคำวินิจฉัยในประเด็นนี้ ว่า การดำเนินการตรวจสอบอดีตข้าราชการคนดังกล่าวของ ป.ป.ท. นั้นสามารถทำได้ แม้ว่าจะเป็นการตรวจสอบหลังจากพ้นตำแหน่งไปแล้ว ดังนี้

1. ในกรณีของการตรวจสอบเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากตำแหน่งไปแล้ว คณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่ามาตรา 50 วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้เจ้าหน้าที่ ของรัฐผู้ใดถูกกล่าวหาว่ากระทำการทุจริตในภาครัฐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติรับไว้พิจารณา ตามพระราชบัญญัตินี้ แม้ภายหลังผู้นั้นจะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วด้วยเหตุอื่น ไม่เกินห้าปี นอกจากตาย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีอำนาจดำเนินการต่อไปได้ ย่อมเป็นการกำหนด ให้อำนาจพิเศษแก่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการดำเนินการสำหรับกรณีนี้

โดยมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ได้กำหนดเงื่อนไขบังคับในการใช้อำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ด้วยว่า ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสองปี นับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวันที่มีการกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นในกรณีที่มีการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี และเมื่อดำเนินการแล้วเสร็จภายใต้เงื่อนไขดังกล่าวแล้ว มาตรา 50 วรรคสอง จึงกำหนดให้ดำเนินการ ทางวินัยและทางอาญาแก่ผู้ถูกกล่าวหาต่อไป ดังนั้น มาตรา 50 ทั้งวรรคหนึ่งและวรรคสอง จึงใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐที่พ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว ไม่ว่าจะป็นกรณีที่มีการกล่าวหาผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าวก่อนที่จะพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือกรณีที่ มีการกล่าวหาเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วภายในระยะเวลาไม่เกินห้าปี

@คดีใน ป.ป.ท.ทำไม่ทัน ให้ส่งไป ป.ป.ช.

2. ส่วนในประเด็นที่ว่า ป.ป.ท. ไม่สามารถดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มีการกล่าวหาเจ้าหน้าที่ของรัฐ จึงไม่สามารถจะดำเนินการต่อไปได้นั้น ทางคณะกรรมการกฤษฎีกาเห็นว่า

ในกรณีที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. มีมติว่าผู้ถูกกล่าวหาตามวรรคหนึ่งกระทำการทุจริตในภาครัฐ ให้ผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอนผู้ถูกกล่าวหาดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ต่อไปได้เสมือนว่าผู้นั้น ยังเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ และในกรณีที่การกระทำความผิดดังกล่าวเป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ดำเนินการตามมาตรา 45

"มาตรา 45 ในกรณีที่การกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐตามมาตรา 40 เป็นความผิดทางอาญาด้วย ให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ส่งเรื่องพร้อมทั้งสำนวนการไต่สวนข้อเท็จจริง รายงาน เอกสาร และความเห็น ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ให้พนักงานอัยการดำเนินคดีต่อไป โดยให้ถือว่าการดำเนินการและสำนวนการไต่สวน ข้อเท็จจริงของคณะกรรมการ ป.ป.ท. เป็นการสอบสวนและสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวนตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาอำนาจเป็นพิเศษแก่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ในการดำเนินการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้ว โดยกำหนดเงื่อนไขบังคับให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในสองปีนับแต่วันที่ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือวันที่มีการกล่าวหา เจ้าหน้าที่ของรัฐนั้นในกรณีที่มีการกล่าวหาเมื่อเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้นั้นพ้นจากตำแหน่ง แล้วแต่กรณี"

"การที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่ได้ดำเนินการตามเงื่อนไขสำคัญดังกล่าว ย่อมส่งผลให้คณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงและชี้มูลความผิดแก่ผู้ถูกกล่าวหาซึ่งพ้นจากการเป็น เจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วได้ ดังนั้น การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นกำหนดเวลา ตามเงื่อนไขในมาตรา 50 วรรคหนึ่ง จึงไม่มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาหรือผู้มีอำนาจแต่งตั้งถอดถอน ผู้ถูกกล่าวหาตามมาตรา 50 วรรคสอง ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 40 และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 45 ใดๆก็ตาม โดยที่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) เมื่อเวลาได้ล่วงพ้นจนคณะกรรมการ ป.ป.ท. ไม่อาจดำเนินการตามพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปราม การทุจริตฯ ได้แล้ว สมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ดำเนินการโดยด่วนต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561"

สรุปสั้นก็คือว่าจากคำวินิจฉัยดังกล่าวนี้จะเห็นว่าผลผูกพันและอาจสร้างบรรทัดฐานใหม่ให้สองหน่วยงานตรวจสอบได้แก่ ป.ป.ท. และ ป.ป.ช. โดย ป.ป.ท. นั้นจะมีอำนาจในการวินิจฉัยผู้ถูกกล่าวหาเมื่อผู้นั้นพ้นจากการเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐไปแล้วภายในระยะเวลาไม่เกินห้าปี

และถ้าหาก ป.ป.ท. ดำเนินการไม่เสร็จภายในสองปีนับแต่วันที่มีการกล่าวหา ป.ป.ท. ก็ต้องส่งเรื่องไปให้กับ ป.ป.ช. ได้ดำเนินการพิจารณาต่อไป ซึ่งตรงนี้ก็หมายความว่าจะเป็นการโยนภาระกลับไปให้ ป.ป.ช. ได้ด้วยเช่นกัน

@ ป.ป.ท. ตั้งทำส่งคดีเกินระยะเวลา 2 ปีให้ ป.ป.ช. แล้ว

เกี่ยวกับคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการกฤษฎีกา ดังกล่าว

สำนักข่าวอิศรา ได้ติดต่อไปยัง ผู้บริหารทั้ง ป.ป.ท. และ ป.ป.ช. เพื่อสอบถามความชัดเจนในเรื่องนี้ เพิ่มเติม

ในส่วนของ ป.ป.ท. นั้น สำนักข่าวอิศรา ยังไม่สามารถติดต่อ นายพีรพล พิชัยวัฒน์ ประธานกรรมการ ป.ป.ท. ให้ชี้แจงข้อเท็จจริงได้

ขณะที่ พ.ต.ท. วันนพ สมจินตนากุล อดีตเลขาธิการ ป.ป.ท. ระบุว่า เรื่องนี้ต้องให้นายพีรพล พิชัยวัฒน์ ประธานกรรมการ ป.ป.ท. เป็นคนชี้แจง เพราะเป็นคนที่รับผิดชอบเรื่องนี้ ซึ่งส่วนตัวก็จะนำเรียนเรื่องดังกล่าวไปถึงนายพีรพลด้วยเช่นกัน

อย่างไรก็ดี แหล่งข่าวใน ป.ป.ท. ให้ข้อมูลยืนยันสำนักข่าวอิศรา ว่า คำวินิจฉัยของ คณะกรรมการกฤษฎีกา ดังกล่าว อาจส่งผลทำให้คดีที่ ป.ป.ท. รับผิดชอบในปัจจุบันเป็นหลักรอยคดีมีปัญหาได้ ซึ่งตรงนี้ ป.ป.ท. จะต้องส่งคดีที่จะเกินระยะเวลาสองปีไปให้ ป.ป.ช. พิจารณาต่อไป

ขณะที่ สำนักข่าวอิศรา สืบค้นข้อมูลพบว่า เกี่ยวกับกรณีนี้ ป.ป.ท. เคยทำบันทึกแจ้งเวียนมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. สอดคล้องกับความเห็นของ คณะกรรมการกฤษฎีกา ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นกำหนดเวลาตามเงื่อนไขในมาตรา 50 วรรคหนึ่ง ไม่มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาตามมาตรา 50 วรรคสอง ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา 40 และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา 45 โดยที่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการ ป.ป.ท. สมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ดำเนินการโดยด่วนต่อไป นอกจากนี้ ในระหว่างรอผลการทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ 1) ให้ชะลอการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงไว้ก่อน ยกเว้นสำนวนคดีที่มีอายุความเหลือไม่เกิน 1 ปี ให้ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีจัดทำรายละเอียดคดีดังกล่าว ตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดเป็นการเฉพาะ เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปโดยเร็ว ทั้งนี้ โดยไม่ต้องผ่านความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาถ่วงดุลเรื่องการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ท. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. (ดูหนังสือประกอบ)

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กกม. สำนักงาน ป.ป.ท. โทร. ๑๘๐๑

ที่ ปป ๐๐๐๒/ว ๓๐๓๓ วันที่ ๒ เมษายน ๒๕๖๕

เรื่อง แจ้งเวียนมติการประชุมคณะกรรมการ ป.ป.ท. ครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕
ระเบียบวาระที่ ๕.๒๖ ข้อ ๒ และแบบรายงานรายละเอียดคดี กรณีมาตรา ๕๐

เรียน รองเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท.
ผู้อำนวยการสำนัก/กอง/ศูนย์ และหัวหน้าหน่วยงานขึ้นตรง

ด้วยคณะกรรมการกฤษฎีกา ได้พิจารณาข้อหารือของสำนักงาน ป.ป.ท. ตามมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยสรุปความเห็นได้ว่า การดำเนินการของคณะกรรมการ ป.ป.ท. ซึ่งพ้นกำหนดเวลาตามเงื่อนไขในมาตรา ๕๐ วรรคหนึ่ง ไม่มีผลผูกพันผู้บังคับบัญชาตามมาตรา ๕๐ วรรคสอง ที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรา ๔๐ และคณะกรรมการ ป.ป.ท. ย่อมไม่มีอำนาจดำเนินการตามมาตรา ๔๕ โดยที่การป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นหน้าที่และอำนาจ ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. สมควรที่คณะกรรมการ ป.ป.ท. จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา ดำเนินการโดยด่วนต่อไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารแนบท้าย ซึ่งต่อมากคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ระเบียบวาระที่ ๕.๒๖ ได้พิจารณาและมีมติให้สำนักงาน ป.ป.ท. จัดทำแบบรายงานรายละเอียดคดี และแจ้งเวียนมติข้อ ๒ ให้ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีทราบ และถือปฏิบัติต่อไป

เพื่อให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการ ป.ป.ท. ชำรงต้น จึงขอแจ้งเวียนมติและแบบรายงานฯ ดังนี้
๑. มติคณะกรรมการ ป.ป.ท. ในคราวประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๖๕ ระเบียบวาระที่ ๕.๒๖ ข้อ ๒ ดังนี้

"... ๒. ในระหว่างรอผลการทบทวนความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ให้ชะลอการดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงไว้ก่อน ยกเว้นสำนวนคดีที่มีอายุความเหลือไม่เกิน ๑ ปี ให้ผู้รับผิดชอบสำนวนคดีจัดทำรายละเอียดคดีดังกล่าว ตามแบบที่สำนักงาน ป.ป.ท. กำหนดเป็นการเฉพาะ เสนอคณะกรรมการ ป.ป.ท. เพื่อมีมติส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. ดำเนินการต่อไปโดยเร็ว ทั้งนี้ โดยไม่ต้องผ่านความเห็นของคณะอนุกรรมการพิจารณาถ่วงดุลเรื่องการไต่สวนข้อเท็จจริงเพื่อเสนอ คณะกรรมการ ป.ป.ท. และเลขาธิการคณะกรรมการ ป.ป.ท. ..."

๒. แบบรายงานรายละเอียดคดี กรณีมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหาร ในการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๑ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ท. ได้มีมติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒๓/๒๕๖๕ วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๕ ระเบียบวาระที่ ๕.๒๖ เห็นชอบให้ใช้แบบรายงานฯ ดังกล่าวสำหรับกรณีมาตรา ๕๐ แห่งพระราชบัญญัติมาตรการของฝ่ายบริหารในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตฯ รายละเอียดปรากฏตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติ

(นายพุฒิพงษ์ เลิศสถิตย์)

รองเลขาธิการ ปฏิบัติราชการแทน

เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ

@ ป.ป.ช.ยื่นกฤษฎีกาตีความใหม่ กรอบ 2 ปี มีผลแค่ทางวินัย ไม่ควรมติคดี

ขณะที่นายนิวัติไชย เกษมมงคล เลขาธิการ ป.ป.ช. ให้สัมภาษณ์สำนักข่าวอิศรา ยอมรับว่าประเด็นดังกล่าวนี้ รวมไปถึงการที่ ป.ป.ท. ที่ตัดสินใจส่งคดีกลับมาให้กับ ป.ป.ช. จะกลายเป็นภาระให้กับ ป.ป.ช.ค่อนข้างมาก ในประเด็นที่ถ้าหากพ้นไปเกินสองปีแล้ว ป.ป.ท. ไม่มีอำนาจไต่สวนต่อไป

“ขณะที่ทาง ป.ป.ช.ก็กำลังทำเรื่องไปทางคณะกรรมการกฤษฎีกาอยู่ ก็ต้องรอดูว่าคณะกรรมการกฤษฎีกานั้นเขาจะว่าอย่างไร”

เมื่อถามว่าจะต้องมีการแก้ไขในรายละเอียดหรือไม่ในอนาคตว่าถ้า ป.ป.ท.ดำเนินการไม่เสร็จแล้วจะทำอะไรต่อไป นายนิวัติไชยกล่าวว่า “ตอนนี้เราตีว่ากรอบเวลาของ ป.ป.ท.ต้องใช้กรอบเวลาของ ป.ป.ช. ก็คือตามมาตรา 48 เพราะกฎหมายมันกำหนดอย่างนั้น ก็คือว่าระยะเวลาของ ป.ป.ช.นั้นเอาไปใช้กับทาง ป.ป.ท.ด้วย ”

เมื่อถามว่าเคยมีการหารือกับ ป.ป.ท.มาก่อนหน้านี้หรือยัง นายนิวัติไชยกล่าวว่า “ในเรื่องของเวลานั้นยังไม่เคยมีการพูดคุย เพราะวากฤษฎีกาเพิ่งจะตีความ”

“ตอนแรกเราคิดว่าไม่มีปัญหาอะไร เพราะเขาสามารถไต่สวนตามอายุความได้ เช่น 15-20 ปี แต่ว่าในภายหลังมันมีการไปขอความเห็นจาก กฤษฎีกา ก็มีการตีความว่าถ้าผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งไปแล้วเกินสองปี ป.ป.ท.ไม่มีอำนาจดังนั้นเรื่องนี้ก็เลยได้มีการส่งความเห็นของ ป.ป.ช.ไปแล้วเมื่อประมาณสองสัปดาห์ที่ผ่านมา และคาดว่าจะได้รับคำตอบในเร็วนี้”

เมื่อถามถึงกรณีการเอาผิดผู้ที่เกี่ยวข้องไปแล้ว ตามหลักการน่าจะดำเนินการอย่างไร นายนิวัติไชยกล่าวว่า “ตามหลักการแล้วควรจะต้องถ้าเป็นคดีอาญา ตามหลักควรต้องยึดเอาตามอายุความว่าเหตุเกิดเมื่อไร 15-20 ปี ไม่ใช่ว่าพ้นผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งไปแล้วสองปี ก็หมดอำนาจการไต่สวนไปแล้ว ซึ่งที่ผ่านมาในประเด็นเรื่องสองปีนั้นมีการกำหนดกรอบเอาไว้เพราะว่าถ้าทำไม่แล้วเสร็จให้ไปดำเนินการตรวจสอบเพื่อดำเนินการทางเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติว่ามีกระทำความผิดหรือไม่อย่างไร แต่จะบอกมาให้อายุความมันขาดเลยแบบนี้ไม่น่าจะใช้ ”

“กรณีของ ป.ป.ท.นั้นควรต้องอาศัยอายุความเช่นเดียวกับในกฎหมายของ ป.ป.ช. ซึ่งกรณีของ ป.ป.ช.นั้นถ้าทำไม่เสร็จภายใน สองปีก็ต้องไปหาว่าใครเป็นคนรับผิดชอบ ทำไม่ถึงทำไม่เสร็จ ซึ่งก็คือกลไกการบังคับและเร่งรัดสำนวน แต่ไม่ใช่ว่าสองปีที่ว่าจะเป็นการไปจำกัดอายุความในการดำเนินคดีด้วย ผมคิดว่ามันน่าจะคนละประเด็นกัน”เลขาธิการ ป.ป.ช.ระบุ

เลขาธิการ ป.ป.ช.ยังกล่าวทิ้งท้ายว่า “เรื่องนี้มันต้องไปดูที่กฎหมายของ ป.ป.ท.ด้วย เนื่องจากอาจจะกำหนดรายละเอียดไม่ชัดเจนทำให้ไปเข้าใจว่ากรอบวินัยสองปีในกรณีที่เจ้าหน้าที่ดำเนินการนั้นไปครอบคลุมถึงการดำเนินการทางอาญาด้วย หรือก็คือกฎหมายอาจจะยังเขียนไม่ชัดเจนนั่นเอง”

© นิวัติไชย เกษมมงคล เลขาธิการ ป.ป.ช./ภาพจาก <https://www.dailynews.co.th/>

สุดท้ายแล้ว ปัญหาเรื่องนี้ จะจบลงอย่างไร ยังไม่มีใครยืนยันได้ชัดเจนในขณะนี้

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/isranewsfanpage>

ขั้นที่ 3 : นับถอยหลัง!เปิดเหมือง'โพแทชอุดรฯ' หลังรัฐไฟเขียว'ประทานบัตร' ชาวบ้านปักหลักต้านกลุ่มทุน

หัวข้อ : นโยบายสาธารณะ เน้นการมีส่วนร่วม และการตรวจสอบของประชาชน

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 30 กรกฎาคม 2565 เวลา 10.06 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

หน้าแรก ติดต่อเรา เกี่ยวกับเรา ศูนย์ข่าวภาคใต้ ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISRANEWS / รายงาน-สื่อบ

นับถอยหลัง!เปิดเหมือง'โพแทชอุดรฯ' หลังรัฐไฟเขียว'ประทานบัตร' ชาวบ้านปักหลักต้านกลุ่มทุน

🕒 วันเสาร์ ที่ 30 กรกฎาคม 2565 เวลา 10:06 น. 📍 isranews **HITS** 952 views

Share Tweet Share ...

นับถอยหลัง! เปิดเหมือง'โพแทชอุดรฯ' หลังรัฐไฟเขียว'ประทานบัตร' ชาวบ้านปักหลักต้านกลุ่มทุน'

"...ที่เราศึกษามาทั่วโลก ไม่มีที่ไหนเอาลงไปอัดในโพรงใต้ดิน เพราะดินทุนมันสูง ดังนั้น กองเกลือที่ใหญ่มหาศาล ซึ่งตั้งอยู่กลางแดด กลางฝน จะจัดการอย่างไรในอนาคต เพราะดินที่ขุดขึ้นมา 1 กิโลกรัม จะมีโพแทชอยู่ 3 ชีด มีเกลืออยู่ 7 ชีด และทั้งในแคนาดา และเยอรมัน ไม่มีประเทศไหนเอาไปอัดลง เพราะดินทุนมันแพงกว่าขุดขึ้นมา..."

อีกไม่เกิน 2-3 ปี นับจากนี้

โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี จะเริ่มเดินเครื่องจักรขุดแร่ หลังจากเมื่อวันที่ 21 ก.ค.2565 คณะกรรมการแร่ หรือ 'บอร์ดแร่' มีมติเห็นชอบการอนุญาต 'ประทานบัตร' โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี อายุประทานบัตร 25 ปี ให้กับ บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) ที่มี 'กลุ่มอิตาเลียนไทย' หรือ ITD เป็นผู้ถือหุ้นใหญ่

ล่าสุดเมื่อวันที่ 26 ก.ค.ที่ผ่านมา กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) และผู้บริหารของ APPC ได้ร่วมกันลงนามบันทึกข้อตกลง 'ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการและเงื่อนไขตามที่กฎหมายและสัญญากำหนดไว้และเงื่อนไขที่กำหนดเพิ่มเติมเป็นเงื่อนไขในประทานบัตร' ก่อนจะมีการเปิดเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ต่อไป

"บริษัทฯ ต้องปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการในการพิจารณารายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ได้ให้ความเห็นชอบ เช่น มาตรการป้องกันผลกระทบจากฝุ่นเกลือ กองเกลือ น้ำเค็ม และการลดระดับของผิวดินที่กำหนดเพื่อป้องกันผลกระทบสิ่งแวดล้อม

และให้ความสำคัญในการสร้างการมีส่วนร่วมและความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่ รวมถึงให้ความสำคัญกับการดูแลชุมชนและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่" **นิรันดร์ ยิ่งมหัสจรรย์ อธิบดี กพร.** กล่าวกับ APPC เมื่อวันที่ 26 ก.ค.2565 (อ่านประกอบ : **'บอร์ดแร่'ไฟเขียว ประทานบัตรเหมืองโพแทช อุดรแล้ว-กพร.'นัดเอกชนเซ็นรับเงื่อนไขบายนี**)

ทั้งนี้ โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี นับเป็นเหมืองแร่โพแทช 'แห่งที่ 3' ในประเทศไทย หลังจากเมื่อปี 2558 ภาครัฐได้อนุมัติประทานบัตรเหมืองแร่โพแทช ในพื้นที่ อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา ให้กับ บริษัท ไทยคาลิ จำกัด และอนุมัติประทานบัตรเหมืองแร่โพแทช ในพื้นที่ อ.ป่าหน่วจังหวัด จ.ชัยภูมิ ให้กับ บมจ.เอเชียโปแตชชัยภูมิ

(อธิบดีกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) และผู้บริหารของบริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด ลงนามบันทึกข้อตกลง 'ยินยอมปฏิบัติตามมาตรการและเงื่อนไขตามที่กฎหมายและสัญญากำหนดไว้และเงื่อนไขที่กำหนดเพิ่มเติมเป็นเงื่อนไขในประทานบัตร' โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ 26 ก.ค.2565)

@เส้นทาง 42 ปี โครงการเหมืองโพแทช จ.อุดรธานี

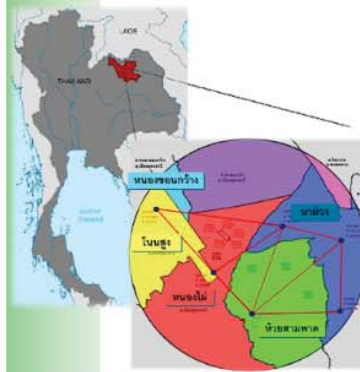
ย้อนกลับไปในปี 2523 โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี เริ่มเป็นที่รู้จักแพร่หลาย เมื่อคณะรัฐมนตรี (ครม.) มีมติเมื่อวันที่ 11 มิ.ย.2523 เห็นชอบการออกประกาศกระทรวงอุตสาหกรรมฯ เชิญชวนบริษัทต่างๆ เข้ามายื่นขอสิทธิสำรวจและผลิตแร่โพแทชในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

โดย บริษัท ไทยอะโกริโกโปแตช จำกัด ซึ่งต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็น บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) ได้ยื่นขอสิทธิดังกล่าวในพื้นที่ จ.อุดรธานี และต่อมา ครม.มีมติเมื่อวันที่ 4 ก.ย.2527 อนุมัติร่างสัญญาให้สิทธิสำรวจและทำเหมืองแร่โพแทชในพื้นที่ จ.อุดรธานี และมีการลงนามสัญญากับ APPC เมื่อวันที่ 4 ต.ค.2527

จากนั้น APPC ได้รับอนุญาตเพิ่มเติมเพื่อสำรวจแร่โพแทชในพื้นที่ จ.อุดรธานี 12 แปลง เนื้อที่รวม 1.2 แสนไร่ ซึ่งจากการสำรวจพบแหล่งแร่โพแทชที่มีศักยภาพและมีความคุ้มค่าในเชิงพาณิชย์ 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งแร่อุดรเหนือ และแหล่งแร่อุดรใต้ และในปี 2547 บริษัทฯได้ยื่นขอประทานบัตรในพื้นที่ 'แหล่งอุดรใต้' 4 แปลง เนื้อที่รวม 2.64 หมื่นไร่

ขอบเขตคำขอประทานบัตร

- ❖ คำขอประทานบัตรครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 5 คำขอ 2 อำเภอ
- ❖ คำขอที่ 1- 4/2547 พื้นที่รวม 26,446-1-49 ไร่
- ❖ อำเภอเมือง: ต.หนองไม้ ต.โนนสูง ต.หนองขอนกว้าง (9 หมู่บ้าน)
- ❖ อำเภอประจักษ์ศิลปาคม: ต.นาม่วง ต.ห้วยสามพาด (15 หมู่บ้าน)

(โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ที่มา : บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

อย่างไรก็ดี การผลักดันโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ถูกต่อต้านอย่างหนักจากกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะ กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี นักวิชาการ และชาวบ้านในพื้นที่ เนื่องจากเป็นโครงการที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสุขภาพอนามัยของประชาชน

ในขณะที่ภาครัฐเองไม่ได้มีการประเมินผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (EIA) อย่างครบถ้วนรอบด้าน ส่งผลให้ในช่วงหลาย 10 ปีที่ผ่านมา โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี กลายเป็นชนวนความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านในพื้นที่บางกลุ่มกับกลุ่มทุน และระหว่างชาวบ้านด้วยกันเอง

ที่สำคัญแม้ว่าจะเปิดเวทีรับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลายครั้ง รวมทั้งมีการจัดทำรายงานศึกษาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมระดับยุทธศาสตร์ (SEA) ในปี 2555 ซึ่งผลการศึกษา SEA การพัฒนาเหมืองแร่โพแทชในพื้นที่ จ.อุดรธานี พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 63.16% ได้เลือกทางเลือกที่ 3 คือ พัฒนาเหมืองแร่โพแทชบางพื้นที่อย่างมีเงื่อนไข

แต่ทว่าการเคลื่อนไหวของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีและชาวบ้านบางส่วน ซึ่งไม่เห็นด้วยกับโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ยังดำเนินต่อไป เพราะมองว่าโครงการนี้ จะทำให้เกิดปัญหาการทรุดของผิวดินจากการทำเหมือง เกิดการแพร่กระจายของดินเค็ม น้ำเค็ม และฝุ่นเกลือที่กองบนผิวดิน รวมถึงการแย่งน้ำจากชาวบ้าน เป็นต้น

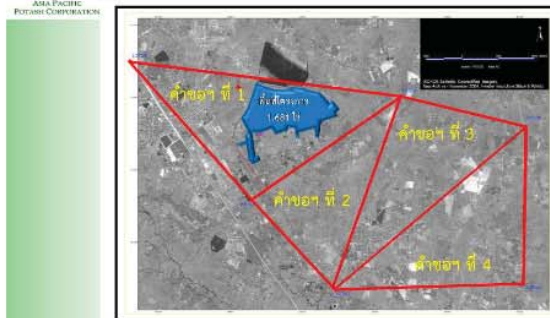
มีการยื่นฟ้องต่อศาลปกครองอุดรธานี โดยกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี ขอให้ศาลามีคำสั่งให้รายงานการไต่สวนตามคำขอประทานบัตรที่ 1/2547 ถึง 4/2547 รวม 4 ฉบับ (เหมืองแร่โพแทช แหล่งอุดรใต้) ไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งต่อมาในปี 2561 ศาลฯได้ตัดสินว่า การจัดทำรายงานการไต่สวนฯทั้ง 4 ฉบับ เป็นรายงานที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

ส่งผลให้ กพร. และ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดอุดรธานี ต้องเริ่มกระบวนการพิจารณาคำขอประทานบัตรที่ 1/2547 ถึง 4/2547 รวม 4 ฉบับของ บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) ใหม่อีกครั้ง โดยดำเนินการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของ พ.ร.บ.แร่ พ.ศ.2560 และประกาศที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ หลังจากผ่านไป 3 ปี ในที่สุด ครม.มีมติเมื่อวันที่ 28 มิ.ย.2565 เห็นชอบให้เดินหน้าโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ตามที่ สุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รมว.อุตสาหกรรม เสนอ และในอีกไม่ถึง 1 เดือนต่อมา คณะกรรมการแร่ มีมติอนุมัติประทานบัตรโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ใน 'แหล่งอุดรใต้' 4 แปลง เนื้อที่รวม 2.64 หมื่นไร่ ให้กับ APPC

ที่ตั้งพื้นที่โครงการ

พื้นที่โครงการ 1,681 ไร่ ตั้งอยู่ในเขต ตำบลหนองไม้ ทั้งหมดเป็นพื้นที่ที่บริษัทฯ จัดซื้อเอาไว้ทั้งหมดแล้ว

(โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ที่มา : บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

@หนุ่ยท่าเหมืองโพแพนท ที่ 'ประเทศชาติ-ชุมชน' ได้ประโยชน์

"เราได้ศึกษามาหลายปีแล้ว และเห็นว่าโครงการนี้ เกิดประโยชน์ต่อชุมชน ประเทศชาติ และไม่ได้ทำลายเหมือนที่เขาพูดกัน" ประจวบ แสนพงษ์ อดีตนายก อบต.ห้วยสามพาด ในฐานะประธานกรรมการผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภาคประชาชนใน 4 ตำบล ในเขตพื้นที่โครงการเหมืองโพแพนท จ.อุดรธานี กล่าวกับสำนักข่าวอิศรา (www.isranews.org)

ประจวบ ย้ำว่า เมื่อโครงการเหมืองแร่โพแพนท จ.อุดรธานี เดินหน้า จะเกิดประโยชน์ใน 4 เรื่อง คือ 1.เกิดการจ้างงานในพื้นที่ 2.เกษตรกรทั่วประเทศได้ขายปุ๋ยในราคาถูก เพราะไม่ต้องสั่งซื้อจากต่างประเทศเข้ามา 3.ท้องถิ่นและภาครัฐจะได้รับค่าภาคหลวงแร่ และ 4.กระทรวงการคลัง ซึ่งถือหุ้น 10% ในบริษัทที่ได้ประทานบัตร จะได้รับส่วนแบ่งกำไร

"โครงการนี้ (เหมืองแร่โพแพนท จ.อุดรธานี) มีการตั้งกองทุนขึ้นมาเยอะ รวมแล้ว 11 กองทุน โดยกองทุนเหล่านี้จะมีชาวบ้านเข้าไปเป็นตัวแทนบริหาร ซึ่งสามารถช่วยเหลือชาวบ้านได้หลายอย่าง และส่วนตัวเห็นว่า โครงการนี้น่าจะเกิดตั้งนานแล้ว เพราะชาวบ้านทั้งในพื้นที่ นอกพื้นที่ และทั่วประเทศจะได้ประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม" ประจวบ กล่าว

ส่วนความกังวลเกี่ยวกับการรั่วไหลของเกลือจากการทำเหมืองแร่โพแพนท นั้น ประจวบ ระบุว่า เมื่อก่อนเราก็กังวล แต่เมื่อภาคประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมและมีข้อเสนอแนะต่างๆในการจัดการเกลือ เช่น เสนอให้ทำบ่อเก็บเกลือขนาดใหญ่หลายบ่อ และมีหลังคาคลุม เพื่อที่ว่าเวลาฝนตกจะไม่มีการชะล้างออกไป และทำให้มั่นใจได้ว่าจะไม่เกิดการรั่วไหล

"หลังจากผ่านไป 5 ปีแล้ว พวกเกลือที่เอาขึ้นมา จะถูกเอากลับลงไปยึดใส่ในอุโมงค์ที่ขุดเอาแร่ขึ้นมา จึงไม่มีโอกาสที่เกลือจะรั่วไหล เพราะการป้องกันดีมาก โดยเฉพาะบ่อเก็บเกลือ จะมีการปูพื้นพลาสติกที่มีความหนาถึง 2 ชั้น ส่วนเรื่องการแย่งน้ำของชาวบ้าน คงไม่มี เพราะเขา (APPC) จะขุดบ่อน้ำขนาดใหญ่ของเขาเอง 4 บ่อ" ประจวบ กล่าว

(ประจวบ แสนพงษ์)

ประจวบ กล่าวถึงกรณีที่มีเสียงวิจารณ์ว่าโครงการเหมืองแร่โพแพนท จ.อุดรธานี เป็นโครงการที่เอื้อประโยชน์ให้กับกลุ่มทุนมากกว่าชาวบ้าน ว่า "เขาจะจ่ายค่าชดเชยที่เรียกว่า 'ค่าลดใต้ถุน' ให้กับเจ้าของที่ดินในพื้นที่ 4 ตำบล ในเขตเหมือง ไร่ละ 1,500 บาท ทุกปี และเมื่อบริษัทที่มีรายได้จากแร่แล้ว เขาจะเพิ่มเป็นไร่ละ 2,000 บาท จนสิ้นสุดโครงการ"

เมื่อถามว่า การเปิดเหมืองโพแพนท จะทำให้ความขัดแย้งระหว่างชาวบ้านในพื้นที่ทำเหมือง 4 ตำบล เพิ่มขึ้นหรือไม่ ประจวบ กล่าวว่า "ไม่น่าจะมี เพราะคนในชุมชนฝ่ายที่เห็นด้วย กับฝ่ายที่ไม่เห็นด้วย ก็อยู่ในหมู่บ้านด้วยกันนี่แหละ บ้านก็อยู่ติดกัน ทำกิจกรรมตามประเพณีร่วมกัน แล้วคนที่ไม่เห็นด้วยก็มีเพียงเล็กน้อย ไม่ได้มากเท่าไรแล้ว"

"พวกที่เห็นต่าง ก็ไปพูดในห่านองที่ว่า โครงการมันเลวร้าย จะมีผลกระทบ จะทำให้ชาวบ้านไม่มีที่อยู่ ไม่มีที่ทำกินอะไรนั้น แต่จริงๆแล้ว ไม่ใช่ เพราะข้อมูลที่เขาได้รับมานั้น 'ไม่ถูกต้อง'" ประจวบ ย้ำ

@ 'APPC'เตรียมขั้นตอนเปิดเหมือง-มั่นใจชาวบ้านส่วนใหญ่ไม่ค้าน

ด้าน สมโภชน์ วงศ์ประทุม หัวหน้าส่วนชุมชนสัมพันธ์ บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) กล่าวว่า หลังจากบริษัทได้รับประทานบัตรเหมืองแร่โพแพนท จ.อุดรธานี จาก กพร. แล้ว จะเริ่มมีการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐานต่างๆภายใน 1 ปี เช่น การปรับพื้นที่ ขุดบ่อน้ำเกลือ และบ่อน้ำดี เป็นต้น และเริ่มขุดแร่ได้ภายใน 2 ปีข้างหน้า

"เราจะเริ่มปรับพื้นที่ ก่อสร้างอาคาร ขุดบ่อน้ำเกลือ และบ่อน้ำดี แล้วเอาหัวเจาะเข้ามา ซึ่งกว่าจะเริ่มขุดเจาะได้ก็น่าจะใช้เวลา 2-3 ปีนับจากนี้" สมโภชน์ กล่าว

สมโภชน์ ระบุว่า ที่ผ่านมา บริษัทฯ ได้เข้าไปทำมวลชนสัมพันธ์ในพื้นที่ 4 ตำบล ซึ่งพบว่าชาวบ้านใน ต.โนนสูง แทบไม่มีปัญหาอะไรเลย ส่วนที่ ต.หนองไผ่ ต.ห้วยสามพาด และ ต.นาม่วง มีหมู่บ้านที่ยังคัดค้านอยู่ตำบลละ 1-2 หมู่บ้าน และไม่ใช้ทุกครัวเรือนในหมู่บ้านที่คัดค้าน แต่คัดค้านเฉพาะบางครัวเรือนเท่านั้น

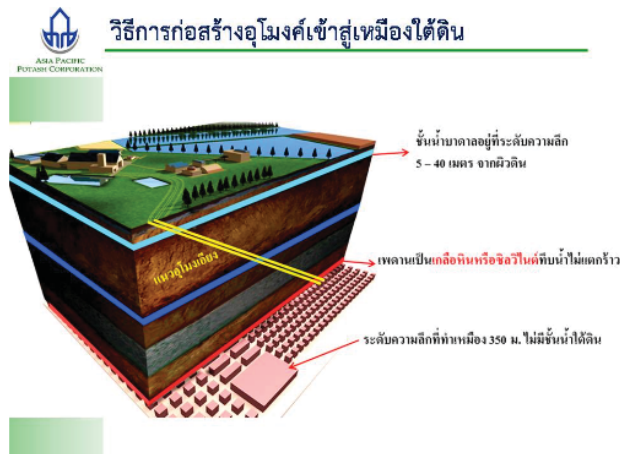
"กลุ่มชาวบ้านที่ติด 'ธงเขียว' ผมและทีมงานได้ลงพื้นที่พบปะบ้านทุกหลัง โดยได้ชี้แจงเรื่องผลประโยชน์ต่างๆที่เขาจะได้รับ ซึ่งเขาเองก็ไม่ได้มีท่าทีว่าจะคัดค้านอย่างเดียว" สมโภชน์ กล่าว

สมโภชน์ กล่าวว่าการเปิดเหมืองโพแทช อุดรธานี จะช่วยลดต้นทุนนำเข้าปุ๋ยของประเทศได้ 20% ขณะที่บริษัทฯ ได้จัดสรรผลประโยชน์ให้ชาวบ้านผ่านกองทุนต่างๆกว่า 3,100 ล้านบาท เช่น กองทุนเพื่อการศึกษา กองทุนปุ๋ย กองทุนสวัสดิการต่างๆ และจ่ายเงิน 'ค่าลดใต้ถุน' ให้ชาวบ้านในเขตท่าเหมือง 2.6 หมื่นไร่ รวมทั้งมีการจ้างงานคนในพื้นที่

สมโภชน์ ยังอธิบายถึงแนวทางการขุดแร่ในโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ว่า บริษัทฯจะใช้หัวเจาะขุดลึกลงไปในพื้นที่ 350-400 เมตร โดยจะขุดเป็นโพรง และเหลือส่วนที่เป็นเสาค้ำยันเอาไว้เพื่อไม่ให้ชั้นดินทรุดตัว ขณะที่กองเกลือที่เป็นกากแร่ ซึ่งถูกกองไว้บนดินในพื้นที่โครงการฯ จะถูกนำกลับลงไปถมในโพรงทั้งหมดในปีที่ 5 ไปแล้ว

"กองเกลือ หรือบ่อน้ำเกลือที่มีความเข้มข้นสูง เราจะปัดด้วยวัสดุกันซึมที่เรียกว่า HDPE เพื่อไม่ให้น้ำเกลือซึมไปได้ดิน มีระบบการตรวจสอบและระบบเซ็นเซอร์ ซึ่งถ้ามีการรั่วไหล ก็จะใช้การสูบน้ำเกลือไปยังบ่อสำรองแล้วทำการแก้ไข ส่วนเรื่องน้ำ เราจะไม่ขุดบ่อน้ำดีของเราเองและใช้น้ำของเราทั้งหมด 'ไม่มีการไปแย่งน้ำของชุมชน'" สมโภชน์ ระบุ

สมโภชน์ กล่าวด้วยว่า บริษัทฯจะใช้เงินลงทุนประมาณ 3 หมื่นล้านบาท สำหรับการลงทุนท่าเหมืองแร่โพแทชใน 'แหล่งอุดรใต้' เนื้อที่ 2.6 หมื่นไร่ ซึ่งคาดว่าจะมีกำลังผลิต 2 ล้านตัน/ปี หากผลออกมาดีและสร้างความเชื่อมั่นให้กับชาวบ้านได้ บริษัทฯจึงจะไปยื่นขอประทานบัตรเหมืองแร่โพแทชใน 'แหล่งอุดรเหนือ' ต่อไป

(โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ที่มา : บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด)

๔.๔ การดำเนินโครงการ

๔.๔.๑ เทคนิคและวิธีการทำเหมือง

โครงการเหมืองแร่โพแทชจังหวัดอุดรธานี เป็นการทำเหมืองใต้ดินด้วยวิธีแบบห้องเสาค้ำยัน (Rooms and Pillars) ซึ่งเป็นเทคนิคและวิธีการทำเหมืองแร่โพแทชในระดับสากล ชั้นโพแทชอยู่ที่ระดับความลึก ๒๔๐-๓๔๐ เมตร จากระดับผิวดิน มีปริมาณสำรองโพแทชที่สามารถทำเหมืองได้ประมาณ ๘๕ ล้านเมตริกตัน เมื่อนำมาแต่งแร่โดยวิธีการลอยแร่ (Flotation) จะได้โพแทสเซียมคลอไรด์ (KCl) ประมาณ ๓๓ ล้านเมตริกตัน มีแผนการผลิต ๒ ล้านตันต่อปี อายุโครงการ ๒๕ ปี

๔.๔.๒ ประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ

แร่โพแทชเป็นวัตถุดิบที่สำคัญในอุตสาหกรรมปุ๋ย และอุตสาหกรรมต่อเนื่องอื่น ๆ แร่โพแทชเป็นแร่เศรษฐกิจเป้าหมายที่สำคัญภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการแร่ พ.ศ. ๒๕๖๐-๒๕๖๔ ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้นำเข้าแร่โพแทชจากต่างประเทศปีละประมาณ ๘๐๐,๐๐๐ เมตริกตัน คิดเป็นมูลค่าการนำเข้าประมาณ ๗,๖๐๐-๑๐,๐๐๐ ล้านบาท โดยคาดการณ์ว่าประเทศไทยจะต้องนำเข้าแร่โพแทชเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบกับราคาแร่โพแทชในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น

โครงการเหมืองแร่โพแทชจังหวัดอุดรธานี มีมูลค่าการลงทุนของโครงการประมาณ ๓๖,๐๐๐ ล้านบาท จะทำให้เกิดการจ้างงานในท้องถิ่นทั้งทางตรงและทางอ้อม ช่วยลดการนำเข้าแร่โพแทชที่ใช้เป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมปุ๋ย ทำให้ราคาปุ๋ยถูกลงซึ่งจะช่วยลดต้นทุนให้แก่ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง

๔.๔.๓ การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม

(๑) การลดระดับของผิวดินจากการทำเหมือง

รายงานการศึกษาขนาดของการลดระดับของผิวดินเหนือแผนผลิตแร่โพแทชด้วยแบบจำลองเชิงตัวเลข ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้นำแผนผลิตแร่ตามแผนผังโครงการทำเหมืองใต้ดินที่ได้บทวนการออกแบบการทำเหมืองใต้ดินใหม่ เพื่อวิเคราะห์หาขนาดของการลดระดับของผิวดินเหนือเหมืองแร่โพแทชใต้ดินกับเวลา เป็นระยะเวลา ๓๐ ปี จากผลการวิเคราะห์แบบจำลองเชิงตัวเลขด้วยโปรแกรม 3DEC พบว่า ขนาดการลดระดับของผิวดินสูงสุดและต่ำสุดเท่ากับ ๔.๑๓ เซนติเมตร และ ๒.๕๑ เซนติเมตร ตามลำดับ ความลาดชันสูงสุดบริเวณขอบแอ่งของพื้นที่ที่จะเกิดการลดระดับของผิวดิน มีค่าเท่ากับ ๐.๑๗ x ๑๐^๓ (๐.๐๔ เมตร/ ๒๓๔.๘๐๔ เมตร) โดยสรุปโครงสร้างต่าง ๆ บนผิวดินเหนือพื้นที่การทำเหมืองโพแทชใต้ดินคาดว่าจะไม่ได้รับผลกระทบจากการทำเหมืองใต้ดิน

(๒) การจัดการกองเกลือและน้ำเค็มที่เกิดขึ้นในโครงการตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อมที่คณะกรรมการผู้ชำนาญการฯ ให้ความเห็นชอบ สรุปได้ดังนี้

(๒.๑) เกลือที่ได้จากกระบวนการแต่งแร่นำไปถมกลับในช่องว่างที่เกิดจากการทำเหมืองเพื่อเสริมสร้างความแข็งแรงของเสาค้ำยันเหมืองใต้ดินให้เพิ่มมากขึ้น การนำเกลือไปถมกลับเริ่มในปีที่ ๕ นับจากวันที่เริ่มการทำเหมือง และต้องไม่มีกองเกลือคงเหลืออยู่เมื่อสิ้นสุดโครงการ

(๒.๒) พื้นที่เก็บกองเกลือประมาณ ๑๔๖ ไร่ โดยมีการบดอัดพื้นด้วยดินเหนียวหนา ๑ เมตร และปูพื้นด้วยพลาสติก HDPE หนา ๒.๕ มิลลิเมตร จำนวน ๒ ชั้น พร้อมทั้งสร้างคันดินโดยรอบพื้นที่กองเก็บ และสร้างบ่อเก็บน้ำเค็มซึ่งต้องบดอัดพื้นด้วยดินเหนียวและปูพื้นด้วยพลาสติก HDPE เช่นเดียวกันเพื่อป้องกันน้ำเค็มซึมลงสู่ชั้นน้ำใต้ดินหรือแผ่กระจายออกสู่พื้นที่โครงการ โดยพื้นที่รองรับน้ำค่านวนจากสถิติฝนตกสูงสุดต่อวันในรอบ ๕๐๐ ปี และไม่มีกระแสน้ำเค็มออกจากพื้นที่โครงการ

(๒.๓) น้ำเค็มที่ได้จากกระบวนการแต่งแร่จะถูกนำกลับมาใช้ใหม่และน้ำเค็มที่มีความเข้มข้นจะถูกนำไปผสมกับเกลือเพื่อนำไปถมกลับในเหมืองใต้ดินผ่านทางท่อ

(๒.๔) โครงการมีการขุดบ่อเพื่อเก็บน้ำฝนไว้ใช้ในโครงการ จำนวน ๕ บ่อ ซึ่งเก็บน้ำได้ประมาณ ๒ ล้านลูกบาศก์เมตร โดยไม่ใช้น้ำจากแหล่งน้ำสาธารณะของประชาชน

ทั้งนี้ กองเกลือซึ่งเป็นทางน้ำที่เกิดจากกระบวนการแต่งแร่เป็นเกลือที่มีความเข้มข้นสูง เมื่อความชื้นลดลงจะทำให้บริเวณพื้นผิวของกองเกลือเกิดการเกาะยึดจับตัวกันแน่นจึงไม่ทำให้เกิดฝุ่นเกลือที่กระจายซึ่งต้องมีการติดตามตรวจวัดอย่างต่อเนื่อง

(ที่มา : เอกสารข้อเสนอโครงการเหมืองแร่โพแทชจังหวัดอุดรธานี ที่กระทรวงอุตสาหกรรม เสนอให้ ครม.พิจารณาเมื่อวันที่ 28 มิ.ย.2565)

@เปิดโครงสร้าง APCC พว 'อิตาเลียนไทย' ถือหุ้นใหญ่ผ่านบริษัทลูก

สำนักข่าวอิศรารายงานว่า สำหรับ บริษัท เอเชีย แปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด (APPC) จัดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ 20 ก.ย.2527 ปัจจุบันมีทุนจดทะเบียนมูลค่า 100 ล้านบาท แจ่งประเภทธุรกิจล่าสุด คือ การทำเหมืองแร่ที่ใช้ทำเคมีภัณฑ์และปุ๋ย ลักษณะธุรกิจล่าสุด ทำเหมืองแร่โพแทช

มีกรรมการ 8 คน ได้แก่ 1.นายเปรมชัย กรรณสูต 2.นางนิจพร จรณะจิตต์ 3.นาย ไผท ชากรบัตต์ 4.นาย มนุ เลี้ยวไพโรจน์ 5.นายมนัส สิริระพันธุ์ 6.นายวรวุฒิ หิรัญไพศาลสกุล 7.นาย ธรณิศ กรรณสูต 8.นางสาวนิภา สำเญิกเทศ

ส่วนกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท คือ นายเปรมชัย กรรณสูต หรือ นางนิจพร จรณะจิตต์ ซึ่งลงลายมือชื่อร่วมกับนายวรวุฒิ หิรัญไพศาลสกุล รวมเป็น 2 คน และประทับตราสำคัญของบริษัท

สำหรับรายชื่อผู้ถือหุ้นของ APCC ประกอบด้วย 1.บริษัท สิ้นแร่เมืองไทย จำกัด ถือหุ้น 74.9992% 2.บริษัท วัตดีเมียร์ จำกัด ถือหุ้น 15% 3.กระทรวงการคลัง ถือหุ้น 10% 4.นายเปรมชัย กรรณสูต ถือหุ้น 0.0001% 5.นางนิจพร จรณะจิตต์ ถือหุ้น 0.0001% 6.นายไผท ชากรบัตต์ ถือหุ้น 0.0001%

7.นายชาติรี โสภณพนิช ถือหุ้น 0.0001% 8.นายวิสุทธิ จิราธิยุด ถือหุ้น 0.0001% 9.นายธวัชชัย สุทธิประภา ถือหุ้น 0.0001% 10.นายปิ๊ดกรรณสูต ถือหุ้น 0.0001% และ 11.นาย ยุทธชัย จรณะจิตต์ ถือหุ้น 0.0001%

ทั้งนี้ เมื่อตรวจสอบรายชื่อผู้ถือหุ้นของ บริษัท สิ้นแร่เมืองไทย จำกัด พบว่า บริษัทดังกล่าว มีผู้ถือหุ้นใหญ่ คือ บริษัท เอพีพีซี โฮลดิ้ง จำกัด ซึ่งถือหุ้นในสัดส่วน 99.99998% ส่วน บริษัท วัตดีเมียร์ จำกัด นั้น มีผู้ถือหุ้นใหญ่ คือ บริษัท เอพีพีซี โฮลดิ้ง จำกัด โดยถือหุ้นในสัดส่วน 99.3035%

และเมื่อลองไปตรวจสอบรายชื่อผู้ถือหุ้น บริษัท เอพีพีซี โฮลดิ้ง จำกัด พบว่า บริษัทแห่งนี้ มีผู้ถือหุ้นหลัก 2 ราย คือ บมจ.อิตาเลียนไทย ดีเวลอปเม้นต์ (ITD) ถือหุ้น 64.5234% และบริษัท เอพีพีซี ฮองกง จำกัด (สัญชาติฮ่องกง) ถือหุ้น 35.4766% ส่วนนายเปรมชัย กรรณสูต ,นางนิจพร จรณะจิตต์ และนายไผท ชากรบัตต์ ถือหุ้นคนละ 1 หุ้น

@'กลุ่มอนุรักษ์'รื้อ'ไหลเข้า'พื้นที่ชาวบ้านหลังเปิดเหมือง

ด้าน สุวิทย์ กุหลาบวงษ์ ที่ปรึกษากลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี ซึ่งคัดค้านโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี กล่าวว่า จากบทเรียนการทำเหมืองแร่โพแทชในช่วง 20 ปีที่ผ่านมา ทั้งในต่างประเทศและประเทศไทย พบว่าโอกาสการรั่วไหลของเกลือออกสู่ภายนอกมีความเป็นไปได้สูงมาก

โดยเฉพาะการเปิดท่าเหมืองแร่โพแทช 2 ในประเทศไทย คือ เหมืองโพแทชที่ อ.ด่านขุนทด จ.นครราชสีมา และเหมืองโพแทชที่ อ.ป่าหน่ิจังหวัด จ.ชัยภูมิ ซึ่งพบว่า เกิดการรั่วไหลของเกลือ และทำให้เกิดการแพร่กระจายของดินเค็ม และจนถึงปัจจุบันเหมืองโพแทชทั้ง 2 แห่ง ยังไม่สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้

"แม้ว่าทั้งเหมืองที่ด่านขุนทด และที่ป่าหน่ิจังหวัด จะมีการทำ EIA เหมือนกัน แต่เราพบว่า คือ ในขั้นตอนขุดเจาะได้เกิดปัญหาน้ำ รั่วซึมเข้าไปในโพรงอุโมงค์ และมีการกระจายตัวของดินเค็ม ซึ่งปัจจุบันยังแก้ไขไม่ได้ สอง ฝนเกลือจากกระบวนการผลิตได้ปลิวออกไปในรัศมี 25 ตารางกิโลเมตรของเหมือง และสาม มีการแย่งน้ำของชาวบ้าน" สุวิทย์ กล่าว

สุวิทย์ เชื่อว่า การที่ภาครัฐอนุมัติประทานบัตรและนำไปสู่การเปิดท่าเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ในระยะเวลาอีกไม่นานนี้ จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชาวบ้านในพื้นที่รอบเหมือง ไม่แตกต่างจากการเปิดท่าเหมืองแร่โพแทชในพื้นที่ อ.ด่านขุนทด และอ.ป่าหน่ิจังหวัด ก่อนหน้านี้ โดยเฉพาะปัญหาการรั่วไหลของเกลือ

"การเจาะลงไปเอาดินขึ้นมา ตั้งแต่ 1 เมตรลงไป ก็ทำให้ดินแฉกนั้น เค็มหมดแล้ว และเมื่อเอาดินขึ้นมา แล้วเอาไปกองไว้ คุณจะแน่ใจได้อย่างไรว่า ถ้าฝนตกมาแล้ว จะไม่เกิดการแพร่กระจายของดินเค็ม โดยเฉพาะโพแทช ซึ่งเป็นเกลืออีกประเภทหนึ่ง แต่มีความเค็มมากกว่าเกลือปกติถึง 1,000 เท่า" สุวิทย์ กล่าว

สุวิทย์ ย้ำว่า "หากมีการรั่วไหลของเกลือแล้ว สิ่งที่จะยากมาก คือ การแก้ความเค็มของดินให้จืดลง และถ้ามีการทำเหมืองโพแทช ในภาคอีสานกันมากๆ ก็อาจจะเกิดการแพร่กระจายของเกลือและดินเค็มในพื้นที่ภาคอีสาน จนควบคุมไม่ได้ จากปัจจุบันที่มีการแพร่กระจายของดินเค็มในภาคอีสานปีละหลายพันไร่อยู่แล้ว"

(สุวิทย์ กุณลาวงษ์)

ส่วนกรณีบริษัท (APPC) บอกว่าจะนำเกลือที่ขุดได้ ลงไปฝังดินในโพรงอุโมงค์ใต้ดินเช่นเดิม นั้น สุวิทย์ กล่าวว่า จากการศึกษาการทำเหมืองโพแทชทั่วโลก พบว่าไม่มีที่ไหนเอากากแร่ คือ เกลือ กลับลงไปอัดที่เดิม เพราะต้นทุนสูง ทำให้เกิดคำถามว่าเกลือที่ขุดขึ้นมา ซึ่งจะมี ความสูง 40 เมตร และใหญ่เท่าสนามฟุตบอล 10 สนาม จะจัดการอย่างไร

"ที่เราศึกษามาทั่วโลก ไม่มีที่ไหนเอาลงไปอัดในโพรงใต้ดิน เพราะต้นทุนมันสูง ดังนั้น กองเกลือที่ใหญ่มหาศาล ซึ่งตั้งอยู่กลางแดด กลางฝน จะจัดการอย่างไรในอนาคต เพราะดินที่ขุดขึ้นมา 1 กิโลกรัม จะมีโพแทชอยู่ 3 ชีด มีเกลืออยู่ 7 ชีด และทั้งในแคนาดา และเยอรมัน ไม่มีประเทศไหนเอาไปอัดลง เพราะต้นทุนมันแพงกว่าขุดขึ้นมา" สุวิทย์ กล่าว

เมื่อถามว่า ภาครัฐบอกว่าเมื่อมีการเปิดเหมืองโพแทช จ.อุดรธานี จะทำให้คนไทยซื้อปุ๋ยในราคาถูกลง สุวิทย์ ตอบทันทีว่า "ประเทศไทยผลิตน้ำตาลได้ แต่ถามว่าราคาน้ำตาลแพงหรือเปล่านั้น จึงเป็นไปได้ที่การเปิดเหมืองโพแทชฯ จะทำให้คนไทยซื้อปุ๋ยถูกลง เพราะเป็นเรื่องกลไกตลาด และโพแทชเอง ก็มีกลไกตลาดของมันอยู่"

สุวิทย์ ตั้งข้อสังเกตกรณีที่รัฐบาลเร่งรัดให้มีการเปิดท่าเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี โดยระบุว่า **"น่าจะเป็นการเคาะเรื่องการเมืองมากกว่า รวมทั้งเป็นเรื่องของผลประโยชน์ในเรื่องเงิน และเรื่องหุ้น เพราะทันทีที่ ครม. รับทราบให้เดินหน้าเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี ถามว่าหุ้นของอิตาเลียนไทย (ITD) ขึ้นไปตั้งเท่าไร"**

จดหมายเปิดผนึก

เรื่อง คัดค้านโครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี

เรียน ผู้รักความเป็นธรรมทุกท่าน

กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีเป็นการรวมตัวของชาวบ้านในพื้นที่ 4 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลโนนสูง ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง, ตำบลนาม่วง และตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม จังหวัดอุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อคัดค้านโครงการเหมืองแร่โปแตช ที่จะส่งผลกระทบต่อทางสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นเวลากว่า 20 ปี ที่เราได้ทำหน้าที่ตรวจสอบกระบวนการที่ไม่โปร่งใสของโครงการเหมืองแร่โปแตชมาโดยตลอด

เมื่อปี พ.ศ.2547 บริษัทเอเชียแปซิฟิก โปแตช คอร์เปอร์เรชั่น จำกัด หรือ เอพีทีซี ได้ยื่นคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดิน จำนวน 2 แหล่ง รวมเนื้อที่กว่า 78,400 ไร่ แบ่งออกเป็น

1.) แหล่งอุดรใต้ ครอบคลุมพื้นที่ ตำบลหนองขอนกว้าง ตำบลโนนสูง ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมืองอุดรธานี, ตำบลนาม่วง และตำบลห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม เนื้อที่กว่า 26,400 ไร่ และ

2.) แหล่งอุดรเหนือ ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ตำบลหนองขอนกว้าง ตำบลหนองนาคำ ตำบลโนนสูง ตำบลหนองไผ่ อำเภอเมืองอุดรธานี, ตำบลโพงาม อำเภอหนองหาน และตำบลนาม่วง อำเภอประจักษ์ศิลปาคม เนื้อที่กว่า 52,000 ไร่

เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2565 รัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้มีมติคณะรัฐมนตรี เห็นชอบให้เดินหน้าเหมืองแร่โปแตช แหล่งอุดรใต้ โดยมีนายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ รัฐมนตรีอุตสาหกรรม เป็นผู้เสนอโดยให้เหตุผลว่าที่ผ่านมาเหมืองแร่โปแตช อำเภอบำเหน็จณรงค์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่สามารถระดมเงินลงทุน จึงไม่สามารถทำการผลิตได้ และเหมืองแร่โปแตช อำเภอด่านขุนทด จังหวัดนครราชสีมา ได้มีการขุดอุโมงค์ลงไปใต้ดินแล้วมีน้ำรั่วเข้ามาในอุโมงค์ จึงไม่สามารถดำเนินงานต่อได้ ตามที่เป็นข่าว คือ ชาวบ้านได้รับผลกระทบที่เกิดจากการแพร่กระจายของน้ำเค็มไหลลงสู่ไร่นา บ้านเรือนผูกพัน ข้ออ้างที่รัฐบาลประยุทธ์และพรรคพลังประชารัฐ สื่อสารให้สังคมรับรู้ด้วยการอภิปรายในสภาผู้แทนราษฎร มากกว่า 1 ปี คือ ปัจจุบันการนำเข้าปุ๋ยเคมีราคาแพงและมีความจำเป็นที่ต้องขุดเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี เพื่อลดการนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ จะทำให้ปุ๋ยเคมีราคาถูกลง ต่อประเด็นดังกล่าวกลุ่มฯ จะขออธิบาย ดังนี้

1. เรื่องการขุดเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี จะทำปุ๋ยเคมีราคาถูกนั้น ในสัญญาสำรวจและผลิตแร่โปแตช พ.ศ. 2527 ที่รัฐบาลไทยเซ็นสัญญากับบริษัทเอเชียแปซิฟิก โปแตช คอร์เปอร์เรชั่น จำกัด ที่ถือหุ้นโดยทุนแคนาดาในอดีต ปัจจุบันเปลี่ยนเป็นกลุ่มบริษัท อิตัลไทย ซึ่งมีผู้ต้องโทษคดีฆ่าเสือดำอันธพาลเป็นเจ้าของ เนื่องจากบริษัททำธุรกิจ และมีอิสระภายใต้การค้าเสรี และมีระบบตลาดค้าปุ๋ยเคมีโปแตชที่มีกลุ่มทุนระดับโลกผูกขาด จึงเป็นไปได้ที่จะทำให้ราคาปุ๋ยเคมีถูกลง และรัฐบาลไม่สามารถที่จะแทรกแซงธุรกิจเอกชนได้ เช่นเดียวกับ ราคาน้ำมัน ราคาไฟฟ้า ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค อื่นๆ เห็นได้จากราคาสินค้าแพงขึ้นทุกวัน แต่รัฐบาลไม่มีมาตรการอะไรที่จะช่วยเหลือประชาชนหรือทำให้ราคาสินค้าถูกลง แม้แต่น้ำตาลทราย ราคาก็ยังแพงทั้งๆ ที่ จังหวัดอุดรธานี มีโรงงานอุตสาหกรรมผลิตน้ำตาลหลายแห่ง หรือราคาทองคำ

ทั้งๆ ที่ ประเทศไทยก็มีเหมืองแร่ทองคำหลายแห่งเช่นกัน ดังนั้นการกล่าวอ้างที่ว่าขุดเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี แล้วจะทำให้ปุ๋ยเคมีราคาถูกลงจึงเป็นคำพูดที่ไม่มีข้อเท็จจริงรองรับแต่อย่างใด เป็นวาทกรรมของนักการเมืองเสียมากกว่า

2. รัฐบาลประยุทธ์ และครม. มีมติเห็นชอบเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี ภายใต้ผลประโยชน์ทางการเมืองของพรรคพลังประชารัฐ แน่แน่นอนว่าการเลือกตั้งใกล้เข้ามาจะต้องใช้เงินสำหรับหาเสียง และในจังหวะนี้สามารถที่เรียกเงินจากกลุ่มทุนเพื่อผลักดันโครงการฯ ซึ่งเราพบว่า หลังจาก ครม. มีมติเห็นชอบโครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี บริษัท อิตัลไทย มีหุ้นพุ่งขึ้น 20 เปอร์เซ็นต์

3. ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมในกระบวนการผลิตแร่โปแตช จะเกิดขึ้นอย่างแน่นอน เรื่องฝุ่นเกลือที่ต้องปลิวออกจากปล่องควันโรงงาน ลานตากกองเกลือกลางแจ้งที่ขนาดใหญ่กว่าสนามฟุตบอลสิบสนามรวมกัน สูงพอๆ กับตึก 20 ชั้น การแย่งชิงน้ำจากชุมชนใกล้เคียง (หนองนาตาล) การแพร่กระจายของน้ำเค็มลงสู่ไร่นา การขุดเจาะอุโมงค์ใต้ดินให้เป็นโพรง จะทำให้เกิดดินทรุดตัวลงได้ รวมทั้งน้ำบาดาลใต้ดินก็จะมีความเค็มถ้ามีการรั่วซึม ซึ่งการแก้ไขปัญหามลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่กล่าวมา จะไม่สามารถที่จะแก้ปัญหาได้ด้วยการระบบราชการรวมศูนย์ เราคงทราบถึงกลไกราชการที่เชิงซ้ำไม่เท่าทันสถานการณ์ เข้าขามเย็นขาม ขาดจิตสำนึกต่อส่วนรวม ทำเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวและรับใช้นักการเมือง และกลุ่มทุนเมืองแร่

4. กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี ได้ฟ้องคดีต่อศาลปกครองอุดรธานี เกี่ยวกับกระบวนการได้ส่วนประกอบคำขอประทานบัตรทำเหมืองใต้ดินของบริษัท เอเชียแปซิฟิค โปแตช คอร์ปอเรชั่น จำกัด ไม่ถูกต้อง และไม่ชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งศาลก็ได้มีคำพิพากษาให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ (กพร.) ไปดำเนินการใหม่ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ คดียังอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลปกครองสูงสุด รัฐบาลควรขอให้ศาลปกครองสูงสุดตัดสินคดีถึงที่สุดเสียก่อน

5. สภา อบต.ห้วยสามพาด อำเภอประจักษ์ศิลปาคม มีมติ 12 ต่อ 9 ไม่เห็นชอบต่อโครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี วันที่ 25 กันยายน 2558

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี จึงขอยืนยันที่จะคัดค้านโครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี ต่อไป จนถึงที่สุด และขอเชิญชวนผู้รักความเป็นธรรมทุกท่าน ช่วยกันตั้งคำถาม ตรวจสอบความไม่โปร่งใสของโครงการเหมืองแร่โปแตช จังหวัดอุดรธานี ที่ขาดหลังธรรมชาติ เพื่อปกป้องผืนแผ่นดินของเราไม่ให้นักการเมืองกลุ่มทุนเมืองแร่ เข้ามากอบโกยผลประโยชน์ ทั้งจากดินเค็ม ผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ผลกระทบทางสุขภาพ ผลกระทบทางสังคม ไว้ให้ลูกหลานคนอุดรต้องรับภาระในอนาคต

ด้วยจิตคารวะ

กลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี

24 กรกฎาคม 2565

(เจตนายเปิดผนึกของกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี วันที่ 24 ก.ค.2565)

(ป้ายกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานีคัดค้านโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี เมื่อวันที่ 24 ก.ค.2565 ขอขอบคุณภาพ : ไทยโพสต์)

@แกนนำลั่นไม้มอบให้เปิดเหมือง 'ถ้ามาสร้าง ก็เผาทิ้งละ'

ขณะที่ **แม่มณี บุญรอด** วัย 75 ปี แกนนำกลุ่มอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอุดรธานี กล่าวว่า ทางกลุ่มอนุรักษ์ฯ มีการเคลื่อนไหวคัดค้านโครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี เป็นเวลากว่า 20 ปี แล้ว เพราะเป็นโครงการที่จะมีผลกระทบต่อชาวบ้านในพื้นที่ โดยเฉพาะการแพร่กระจายของเกลือที่ทำให้เกิดปัญหาดินเค็ม

"ถ้า กรม. ว่า มันดี ก็ให้ไปเอ็ด (หา) ที่บ้าน กรม. บ้าน ประยุทธ์ (พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี) ซึ่งการออกมาเคลื่อนไหวอยู่ ก็คือเป็นการประณาม และถ้ามาสร้าง ก็คือ เผาทิ้งละ เพราะถ้าสร้างจริงๆ มันจะเกิดแผ่นดินทรุด แล้วการที่เอาเกลือขึ้นมากองไว้ ก็ตาย เพราะกองเกลือมันแหละ สูงตั้ง 40 เมตร" แม่มณี กล่าว

(แม่มณี บุญรอด (คนยืนพูดผ่านโทรโข่ง) ขอขอบคุณภาพ : TPBS)

แม่มณี ยังกล่าวว่า ดนตรีเกี่ยวกับโครงการแร่โพแทช จ.อุดรธานี มาตั้งแต่ปี 2526 และคัดค้านโครงการอย่างต่อเนื่องมาเป็นเวลา 40 ปีแล้ว แต่ที่ผ่านมาผู้บริหารในรัฐบาลกลับไม่เคยฟังเสียงของประชาชน แม้ว่าโครงการนี้จะทำให้ชาวบ้านในพื้นที่ต้องสูญเสียที่ดินทำกิน หรือทำมาหากินบนที่ดินของตัวเองไม่ได้

"ขอฝากว่าอย่ามาเอ็ด (หา) ถ้ามาเอ็ด คือ ก็คือตายนั่นแหละ เขาเอาชีวิตเป็นประกันโหด...พวกแม่เอาชีวิตเป็นเดิมพันคือกัน บให้เอ็ด ใครมา ก็บให้เอ็ด แล้วตอนเห็นมาสู้กัน มาเปิดประชุม พ.1 พ.2 ประชุมทั่วไป ก็ไปจ้างคนทางอื่นมา มาไล่จับคิดกัน ซ้ำกัน ล่มเวทีกัน" แม่มณี ฝากคำพูดไปถึงรัฐบาลและอิตาเลียนไทย

เหล่านี้เป็นความคับหน้าล่าสุดของ 'โครงการเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี' ซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการที่ชาวบ้านในพื้นที่มีความคิดเห็นที่ 'แตกต่าง' กัน จนอาจนำไปสู่ความขัดแย้งของคนในพื้นที่ และระหว่างชาวบ้านกับกลุ่มทุน และยังคงต้องติดตามว่า การเปิดเหมืองแร่โพแทช จ.อุดรธานี จะเดินหน้าไปอย่างไร!

อ่านประกอบ :

'บอร์ดแร่'ไฟเขียวประทานบัตรเหมืองโพแทช อุดรฯแล้ว-'กพร.'นัดเอกชนเซ็นรับเงื่อนไขขายนี้

#กดคลิก ติดตาม ส่งแชร์ข่าวอิศรา ได้ที่นี่ <https://www.facebook.com/isranewsfanpage>

ขั้นที่ 4 : ผ่ากฎหมายป้องกันทำผิดซ้ำ-ความรุนแรงทางเพศ สาระสำคัญไม่ใช่มีแค่ 'ฉีดให้ฝัง'

หัวข้อ : การปฏิรูปกระบวนการยุติธรรมไทย

วันที่และเวลาที่เผยแพร่ : 31 กรกฎาคม 2565 เวลา 12.00 น.

สำนักข่าวอิศรา
INVESTIGATIVE OF THAILAND

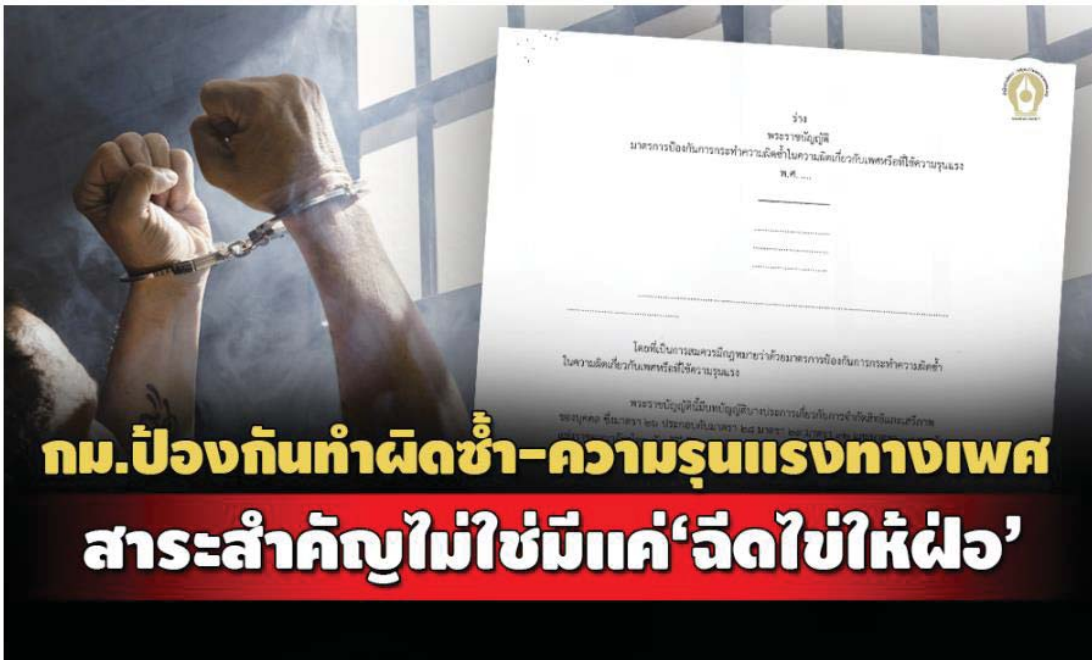
หน้าแรก ติดต่อเรา เกี่ยวกับเรา ศูนย์ข่าวภาคใต้ ศูนย์ข่าวเพื่อชุมชน ศูนย์ข่าวสารนโยบายสาธารณะ ศูนย์ข่าวสืบสวน

หน้าแรก / ISRA NEWS / รายงาน-สื่อบ

ผ่ากฎหมายป้องกันทำผิดซ้ำ-ความรุนแรงทางเพศ สาระสำคัญไม่ใช่มีแค่ 'ฉีดให้ฝัง'

🕒 วันอาทิตย์ ที่ 31 กรกฎาคม 2565 เวลา 12:00 น. 📍 isranews **HITS** 289 views

[Share](#) [Tweet](#) [Share](#) [...](#)

ร่าง พ.ร.บ.ป้องกันการกระทำผิดซ้ำฯ หัวใจสำคัญคือการอุดช่องว่าง ก่อนการปล่อยตัวนักโทษกลับสู่สังคม เพื่อป้องกันไม่ให้ออกมาทำผิดซ้ำอีก เป็นการเพิ่มความปลอดภัยให้สังคมมากขึ้น และไม่ได้มีแค่เรื่อง 'ฉีดให้ฝัง' อย่างที่หลายคนเข้าใจ

เหลือไม่กี่ขั้นตอน สำหรับการพิจารณา ร่าง พ.ร.บ.มาตรการป้องกันการกระทำความผิดซ้ำในความผิดเกี่ยวกับเพศหรือที่ใช้ความรุนแรง พ.ศ....

หลังจากเมื่อวันที่ 11 ก.ค.2565 ที่ประชุมวุฒิสภา (ส.ว.) มีมติ 143 ต่อ 0 เสียง งดออกเสียง 2 เสียง เห็นชอบ ร่างกฎหมายฉบับดังกล่าว

แต่เนื่องจากการแก้ไขสาระสำคัญบางมาตรา ตามกระบวนการแล้วจึงต้องส่งกลับมาให้สภาผู้แทนราษฎรพิจารณาว่าจะเห็นชอบตามมติ ส.ว. หรือจำเป็นต้องตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อพิจารณาอีกหนึ่งขั้นตอน

ทั้งนี้ รัฐมนตรีมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการหนึ่งหรือหลายคณะ ชื่อว่า 'คณะกรรมการพิจารณากำหนดมาตรการป้องกันการกระทำ ความผิดซ้ำ' มี รองปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นประธาน มีผู้แทนกระทรวงมหาดไทย ผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข ผู้แทนกรมคุมประพฤติ ผู้แทนกรมราชทัณฑ์ และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นประธาน

มีหน้าที่กำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ หรือพิจารณากำหนดมาตรการคุมขังหลังพ้นโทษ

'ฉีดให้ฝ่อ' มาตรการแพทย์เพื่อฟื้นฟูผู้ทำผิด

สำหรับคดีที่มีการฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในความคิดที่อ้างถึงความผิด 3 ประเภทข้างต้น ให้พนักงานอัยการมีอำนาจยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งให้ใช้มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดระหว่างรับโทษจำคุกเพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดซ้ำ โดยขอรวมกันไปในการฟ้องคดีหรือก่อนศาลมีคำพิพากษาได้

มาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิด คือ 1.มาตรการทางการแพทย์ เช่น การฉีดให้ฝ่อ 2.มาตรการอื่นใดตามที่รัฐมนตรีกำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

นอกจากนี้ยังกำหนดให้ศาลคำนึงถึงพฤติกรรมแห่งความรุนแรงของคดี สาเหตุแห่งการกระทำความผิด ประวัติ ภาวะแห่งจิต นิสัย และลักษณะส่วนตัวของผู้กระทำความผิด

ส่วนกรมราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามคำสั่งของศาลและจัดทำรายงานผลของการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง หากพนักงานอัยการเห็นสมควร อาจร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเปลี่ยนแปลงแก้ไขหรือยกเลิกมาตรการแก้ไขฟื้นฟูผู้กระทำความผิดได้

มาตรการทางการแพทย์ กำหนดให้ดำเนินการโดยผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมอย่างน้อย 2 คน ซึ่งมีความเห็นพ้องต้องกัน ทั้งนี้ ต้องเป็นแพทย์ผู้เชี่ยวชาญในสาขาจิตเวชศาสตร์และสาขาอายุรศาสตร์อย่างน้อยสาขาละ 1 คน

ผู้ทำผิดต้องยินยอม-ใช้ประกอบการลดหรือพักโทษ

อย่างไรก็ตาม กฎหมายกำหนดว่า หากจำเป็นต้องมีการใช้ยาหรือด้วยวิธีการรูปแบบอื่นให้กระทำได้เฉพาะเมื่อผู้กระทำความผิดยินยอม เว้นแต่จะมีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

และให้กรมราชทัณฑ์นำผลของการใช้มาตรการทางการแพทย์ มาเป็นเงื่อนไขประกอบการพิจารณาลดโทษ พักการลงโทษ หรือให้ประโยชน์อันเป็นผลให้กระทำความผิดได้รับการปล่อยตัวก่อนกำหนดในคำพิพากษาดำเนินกฎหมาย

อัยการร้องขอศาลสั่ง 13 มาตรการเฝ้าระวัง

เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่านักโทษเด็ดขาด จะกระทำความผิดซ้ำหลังพ้นโทษ ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังตามที่พนักงานอัยการร้องขอ โดยกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการก็ได้ โดยกำหนดไว้ 13 มาตรการ ดังนี้

1. ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหาย
2. ห้ามทำกิจกรรมเสี่ยงต่อการกระทำผิด
3. ห้ามเข้าเขตกำหนด
4. ห้ามออกนอกประเทศ เว้นแต่ได้รับอนุญาตจากศาล
5. ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชน
6. ให้พักอาศัยในสถานที่กำหนด
7. ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนดหรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัด ที่รับรองโดยกระทรวงสาธารณสุข
8. ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด
9. ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติ
10. ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์หรือมาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์ หรือบุคคลอื่นใดตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด
11. ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประพฤติกำหนด
12. ให้แจ้งพนักงานคุมประพฤติทราบถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงานหรือการเปลี่ยนงาน
13. ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง

โดยศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกิน 10 ปีนับแต่วันพ้นโทษ

ทั้งนี้ เมื่อครบกำหนด 6 เดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง และในทุกครบ 6 เดือน ให้พนักงานคุมประพฤติจัดทำรายงานการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษเสนอศาล ศาลอาจแก้ไขเพิ่มเติม ลดหรือขยายระยะเวลา หรือยกเลิกคำสั่งได้

หมวด ๔
มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ

มาตรา ๒๒ เมื่อมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่านักโทษเด็ดขาดซึ่งศาลมีคำพิพากษา
ว่าเป็นผู้กระทำความผิดในความผิดตามที่ระบุไว้ในมาตรา ๓ จะกระทำความผิดดังส่วข้ภายหลังพ้นโทษ
ศาลอาจมีคำสั่งกำหนดมาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษตามที่พนักงานอัยการร้องขอ
โดยกำหนดมาตรการเดียวหรือหลายมาตรการตามควรแก่กรณีก็ได้

มาตรการเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ ได้แก่

- (๑) ห้ามเข้าใกล้ผู้เสียหายจากการกระทำความผิด
- (๒) ห้ามทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการกระทำความผิด
- (๓) ห้ามเข้าเขตกำหนด
- (๔) ห้ามออกนอกประเทศเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากศาล
- (๕) ห้ามก่อให้เกิดอันตรายต่อละแวกชุมชนที่ตนพักอาศัย
- (๖) ให้พักอาศัยในสถานที่ที่กำหนด
- (๗) ให้พักอาศัยในสถานบำบัดที่กำหนดหรือให้ไปอยู่ภายใต้การดูแลในสถานบำบัด

ภายใต้การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งได้รับการรับรองโดยกระทรวงสาธารณสุข
ตามที่ศาลเห็นสมควร

(๘) ให้ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานหรือผู้ดูแลสถานที่พักอาศัยหรือสถานบำบัด

(๙) ให้มารายงานตัวต่อพนักงานคุมประพฤติหรือได้รับการเยี่ยมจากพนักงาน

คุมประพฤติหรืออาสาสมัครคุมประพฤติหรือเจ้าหน้าที่อื่นตามระยะเวลาที่กำหนด

(๑๐) ให้ใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาพบหรือรับการตรวจรักษาจากแพทย์

หรือบุคคลอื่นใดตามที่ศาลหรือพนักงานคุมประเวติกำหนด

(๑๑) ให้เข้ารับการบำบัดฟื้นฟูแก้ไขหรือเข้าร่วมกิจกรรมตามที่ศาลหรือพนักงาน

คุมประเวติกำหนด

(๑๒) ให้แจ้งพนักงานคุมประเวติทราบถึงการเปลี่ยนสถานที่ทำงาน

หรือการเปลี่ยนงาน

(๑๓) ให้ใช้อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ติดตามตัวในการเฝ้าระวัง

ศาลอาจกำหนดระยะเวลาการเฝ้าระวังในแต่ละมาตรการตามที่เห็นสมควร

เพิ่มมาตรการศาลสั่งคุมขัง แต่ต้องไม่ใช่เรือนจำ

กฎหมายกำหนดให้ ศาลอาจมีคำสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังภายหลังพ้นโทษ หากเห็นว่ามีความอันควรเชื่อได้ว่า ผู้นั้นจะไปกระทำความผิด และ
ไม่มีมาตรการอื่นใดที่อาจป้องกันมิให้ผู้นั้นไปกระทำความผิดได้

ทั้งนี้ ยังกำหนดว่า การพิจารณาคำร้องขอพนักงานอัยการ ศาลอาจสั่งให้ใช้มาตรการคุมขังนักโทษเด็ดขาด ภายหลังพ้นโทษมีกำหนดระยะเวลา
เพียงเท่าที่จำเป็น เพื่อป้องกันมิให้กระทำความผิดซ้ำ ซึ่งต้องไม่เกิน 3 ปี นับแต่วันพ้นโทษ

นอกจากนี้ยังมีประเด็นที่ ส.ว.เพิ่มขึ้นใหม่ และเป็นหัวใจสำคัญของการพิจารณา คือ การกำหนดให้กรมราชทัณฑ์เป็นผู้รับผิดชอบ
ดำเนินการบังคับตามคำสั่งคุมขัง ภายหลังพ้นโทษและให้นำกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการกักกันตามประมวลกฎหมาย
อาญามาใช้บังคับโดยอนุโลม ทั้งนี้ ผู้ใดถูกคำสั่งให้คุมขังหลังพ้นโทษ ให้กรมราชทัณฑ์คุมขังไว้ในสถานที่คุมขังที่ไม่ใช่เรือนจำ
และจะปฏิบัติต่อผู้ถูกคุมขังเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดไม่ได้

เหตุอันควรเชื่อว่าจะทำผิด สั่งคุมขังฉุกเฉินไม่เกิน 7 วัน

กรณีมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าผู้ถูกเฝ้าระวังจะทำผิด หรือมีเหตุฉุกเฉิน หากไม่มีมาตรการอื่นป้องกัน พนักงานอัยการอาจร้องขอ ศาลอาจสั่งคุมขัง
ฉุกเฉินได้ไม่เกิน 7 วัน ก่อนศาลมีคำสั่งให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจจับผู้ถูกเฝ้าระวัง แต่ห้ามควบคุมตัวเกินกว่า 48 ชั่วโมง

ผู้ถูกเฝ้าระวังอาจยื่นคำร้องขอฝ่ายเดียวเพื่อให้ศาลยกเลิกคำสั่ง และถ้าศาลมีคำสั่งยกเลิก ให้ถือว่าเป็นที่สุด โดยหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขในการมีคำสั่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในข้อบังคับของประธานศาลฎีกาโดยความเห็นชอบของที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

อุทธรณ์คำสั่งภายใน 1 เดือน

กำหนดให้คำสั่งศาลเกี่ยวกับการแก้ไขฟื้นฟู การเฝ้าระวังนักโทษเด็ดขาดภายหลังพ้นโทษ และการคุมขังภายหลังพ้นโทษ ในกรณีศาลมีคำสั่งยกคำร้องของพนักงานอัยการให้เป็นที่สุด

ส่วนคำสั่งตามที่พนักงานอัยการร้องขอ ให้อุทธรณ์ได้ภายในกำหนด 1 เดือนนับแต่วันที่ศาลมีคำสั่ง ทั้งนี้การยื่นอุทธรณ์ไม่เป็นการทูลเกล้าฯ บังคับตามคำสั่งของศาลชั้นต้น และคำสั่งศาลชั้นอุทธรณ์ให้เป็นที่สุด

นอกจากนี้ กรณีร่างกฎหมายผ่านการพิจารณา เมื่อผ่านกระบวนการทั้งหมด กำหนดให้บังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 90 วันนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา

สำหรับบทเฉพาะกาล ยังกำหนดให้นำกฎหมายใช้บังคับแก่บรรดาคดีที่โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่ค้างพิจารณาอยู่ในศาล และกรณีที่จะมีการปล่อยตัวนักโทษเด็ดขาดซึ่งเป็นผู้กระทำความผิดอยู่ในวันก่อนที่กฎหมายใช้บังคับ

สภานักโทษอดช่องว่างไม่ให้นักโทษทำผิดซ้ำ

ด้าน น.ส.พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ ส.ส.กทม. พรรคพลังประชารัฐ ในฐานะผู้เสนอและผลักดันร่างกฎหมายฉบับนี้มาอย่างต่อเนื่อง เล่าย้อนหลังผ่านเฟซบุ๊ก **ดร.ส้ม พัชรินทร์ ชำศิริพงษ์ พรรคพลังประชารัฐ เขต 2 กทม** ถึงการนำเสนอเรื่องนี้ ว่า เป้าหมายของกฎหมายนี้คือการป้องกันคนที่ยังคงจากเรือนจำแล้ว ไม่ให้ไปทำผิดซ้ำ ดังนั้นช่วงของการลงโทษยังคงให้เป็นไปตามกฎหมายเดิม ไม่ได้เปลี่ยนแปลงอะไร และกฎหมายนี้จะมีผลสำคัญในช่วงที่นักโทษใกล้จะได้รับการปล่อยตัวจากเรือนจำ

"ถ้าคณะกรรมการพิจารณาแล้วว่า นักโทษคนนั้นก็กลับตัวกลับใจได้ ไม่น่าจะทำผิดซ้ำแล้ว ก็ปล่อยตัวไปตามปกติ แต่ถ้าพิจารณาแล้วว่าเสี่ยงจะไปทำผิดซ้ำอีก ก็จะใช้มาตรการต่างๆ ตามที่กำหนด ถ้าไม่มีกฎหมายนี้ เราทำอะไรเขาไม่ได้" ถึงเวลาปล่อยตัวก็ต้องปล่อย แม้จะรู้อยู่แล้วว่ามีความเสี่ยงที่อาจจะทำผิดซ้ำ" น.ส.พัชรินทร์ กล่าว

น.ส.พัชรินทร์ อธิบายถึงที่มาของสาระสำคัญเกี่ยวกับ 'ฉีดให้ฟ่อ' ด้วยว่า ตามเป้าหมายของกฎหมายระบุว่า ระหว่างอยู่ในเรือนจำ นักโทษที่มีความผิดปกติทางจิตหรือทางกายอาจได้รับการแก้ไขฟื้นฟู เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดซ้ำ โดยอาจใช้มาตรการทางการแพทย์ หรือมาตรการอื่นตามที่กำหนด ซึ่งมาตรการทางการแพทย์ทำให้สามารถใช้ 'ยาลดฮอร์โมนเพศ' หรือที่เรียกว่า 'ฉีดให้ฟ่อ' ซึ่งเป็นเพียงส่วนย่อยในมาตรการป้องกันทั้งหมดตามกฎหมายนี้เท่านั้น

ดังนั้น ร่าง พ.ร.บ.ป้องกันการทำผิดซ้ำฯ หัวใจสำคัญคือการอดช่องว่าง ก่อนการปล่อยตัวนักโทษกลับสู่สังคม เพื่อป้องกันไม่ให้ออกมาทำผิดซ้ำอีก เป็นการเพิ่มความปลอดภัยให้สังคมมากขึ้น และไม่ได้มีแค่เรื่อง 'ฉีดให้ฟ่อ' อย่างที่หลายคนเข้าใจ